

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklicani petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženske ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročitih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova
ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopolne sprejema le podpisane in zahtevne frankovane.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji navadno dni 75 par, nedelje 1 D
v inozemstvu navadno dni 1 D, nedelje 1-25 D
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
v Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan . . . D 120—	celoletno D 210—
polletno 60—	polletno 105—
3 mesečno 30—	3 mesečno 54—
1 10—	1 18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vadno po nakaznici
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Ljubljana in njene gospodarske naloge v bližnji bodočnosti.

I.

Komaj dva meseca nas še ločita od volitev, ki naj Ljubljani dajo zopet njeno legalno zastopstvo. Priprave za nove volitve so v polnem teku. V vseh strankah je opaziti živahno delovanje in intenzivno pripravljanje za važno to volilno borbo. Razni preproki ugibljujejo in delajo prognoze o sestavi občinskega zastopa, o njegovi delazmožnosti in o izgleh, ki jih imajo in jih bodo imele poedine stranke na sestavo novega zastopa. Čujejo se glasovi, da prejšnja koalicija pri prihodnjih volitvah ne nastopi z enotno fronto. Drugi zopet trde, da se ta koalicija razbije, in da pri prihodnjih volitvah poleg sedanjih nastopijo nove stranke, ki se še snujejo. Skratka, jasne slike si danes nikakor ni mogoče napraviti. Intransigentni elementi vztrajajo na svojih političnih programih ter dosledno in ponosno odklanjajo pogajanje z drugimi strankami. Treznejši možje preudarjajo možnost in potrebo sporazumov in kompromisov. Ljubljani se bližajo tedaj kritični in odločilni časi.

Pri sedanjih razmerah je menda povsem izključeno, da bi si ena sama stranka priborila odločilno večino v bodočem občinskem svetu. Kdor količnik pozna našo politično razcepljenost in pa vedno češče in hujše se pojavljajoča nesoglasja v posameznih političnih strankah, ne more niti trenotek dvomiti, da si nobena stranka za se ne more priboriti večine v novem občinskem zastopu. Zanesljivo večino je iskati le v sporazumu več strank, ki so si po svojih načelih in programih več ali manj sorodne. »Slovenski Narod« se je tega vraščanja že večkrat dotaknil. Sprožil je tudi predloge, ki jih moramo smatrati za zelo simpatične. — V mislih imam nasvet, da naj se bodoči občinski svet po možnosti depolitizira. Ob izločitvi dnevne politike naj se vstvari gospodarski program, ki naj bi se naj združile večje stranke. S tem bi se osnovala trdna podlaga za uspešno in res plodonosno delovanje. Nisem aktiven politik. Tudi se nisem nikdar aktivno udeleževal političnih bojev. Bil sem pa vzlic temu vedno vesten opazovalec. In to mi

daje brez vsega dvoma pravico, da smem izreči svoje skromno mnenje k problemu, ki je važno za naše mesto in ki zanima vsakega rodoljubnega Ljubljančana. Idejo sporazuma strank na podlagi določnega gospodarskega programa imenujem simpatično. Mislim pa, da je poleg tega ta ideja prav srečna in tudi najboljši izhod iz sedanjih razprtih političnih razmer. Ljubljano čaka ogromno dela, čakajo jo važne gospodarske naloge, ki se ne smejo in tudi ne morejo odlašati. Vse te naloge se morejo rešiti le s stvarnim delom. Za politična gesla v teh resnih časih ni prostora. Pri nas se itak preveč politizira. Zato pustimo in opustimo politiko vsaj tam, kjer ni le nepotrebnosti, marveč direktno škoduje in ogroža važne javne interese. — Interes Ljubljane in pa splošnosti vobče je, da dobimo občinski zastop, ki bo delazmožen in ki bo v resnici tudi delal v korist splošnosti, ne pa samo na korist neke politične stranke.

II.

Dejal sem, da čakajo Ljubljano — že v bližnji bodočnosti važne gospodarske naloge. Bodi mi dovoljeno, da te naloge vsaj na kratko očitam. Mogoče utegnem s svojimi vrsticami, ki seveda ne morejo biti v tem obziru izčrpna razprava, prišpevati vsaj malce k osnutku gospodarskega programa, ki bi in kakršnega naj bi služil za podlago sporazuma in sodela kooperacije v bodočem občinskem zastopu.

Ljubljana ima za seboj težke čase. Svetovna vojna tudi našemu mestu ni prizanesla. Ustavila je razvoj mesta, ovirala vsak napredek in onemogočila vsako večjo gospodarsko akcijo. — Vojna leta, pa tudi prva povojna leta so bila za naše mesto povsem izgubljena. Ves naš trud in napor se je osredotočil na prehrano, vsa in glavna naša skrb je bila, da rešimo Ljubljano in njeno prebivalstvo pomanjkanja in lakote. Za drugo delo ni bilo časa, pa tudi ne sredstev! — Danes sicer kritikujemo prejšnje občinske zastope, očitamo jim, da so zamudili marsikatero ugodno priliko. Zraven pa čisto pozabljamo na to, kar je bilo. Bile so pač tedaj razmere take, da je moral

biti ljubljanski župan vesel, če se je ubranil avstrijske soldateske in če je vsaj za silo napolnil in potolažil lačne želodce svojih someščanov. — Bodimo pravični in ne predbacivajmo si medsebojno, vse to spada v vojskine arhive, marveč obrnimo svoje poglede rajši v bodočnost. Skušajmo popraviti in doprinesiti, kar so nam prizadale krutosti svetovne vojne.

III.

Ljubljana je bila že od nekdaj središče duševnega in gospodarskega življenja Slovencev. Že pred prevratom so se vse važnejše kulturne, nacionalne in gospodarske institucije shajale v Ljubljani. Po prevratu, ko je postala Ljubljana tudi upravno središče za vso Slovenijo, se je pomen naše prestolice seveda še izdatno povečal. Naravno je, da se je Ljubljana oživila, da se veča in da število prebivalcev vsled neprestanega priseljevanja narašča. Porast števila prebivalstva je bil zadnje tri leta ogromen. Stavbno delovanje je vsled vojnih in povojnih dogodkov popolnoma zaspalo. Kaj čuda, da je Ljubljana danes prenapolnjena in da vlada tako strašno pomanjkanje stanovanj. To pomanjkanje ogroža naše gospodarsko in družinsko življenje ter je vir obilega zla, čigar posledice bodo občutili še pozni rodovi naših zanamcev. Pomanjkanje je stanovanj se mora odpraviti. Inicijativo mora prevzeti občina. Začetek je storjen. Saj je mestna občina že dogradila eno stanovanjsko hišo za uradnike, drugo uradniško stanovanjsko hišo in eno delavsko stanovanjsko hišo pa prične občina graditi še ta mesec. To seveda še nikakor ne zadostuje. Začetek je, ki ga treba nadaljevati z vso naglico. Za ta namen in ta tempo bo treba najti potrebnih sredstev. Že prejšnji občinski svet je sklenil za ta namen pobirati davščino od nezazidanih parcel. In sedanjemu vladnemu komisarju mesta Ljubljane se je posredilo izposlovati tudi dovoljenje, da sme mestna občina pobirati pristanarino ob prodajah nepremičnin v mestnem okolišju. Dohodki obeh teh davščin se porabi za stroške, ki so potrebni za zgradbo stanovanjskih hiš. Ako ti dohodki ne bi zadostovali, bi bilo treba seveda poiskati še druge vire.

Mestna občina pa mora po svojih močeh podpirati in pospeševati tudi privatno inicijativo. Za ta namen bo treba v novih mestnih delih, kjer se bo zidalo, napeljati kanale, vodovod, vpeljati električno razsvetljavo ter urediti ceste. Brez takih naprav je nemogoče vzbuditi in pospeševati gradbeno delovanje. Sedanjí vladni komisar se posebno trudi, da tudi v tem pogledu podpre privatno podjetnost, ima pa težko stališče in vezane roke posebno glede finančne strani tega problema. Pa ravno finančni moment v prvi vrsti odločuje in — marsikaj prepoveduje.

Nove naselbine so zrastle skoro preko noči na Mirju in v Rožni dolini. Mirje ima sicer že svojo kanalizacijo, dobiti pa mora še svoje ceste. Rožni dolini bo treba razen še potrebnih cest tudi moderne kanalizacije. Za vse te naprave pa bo treba radi skrajno neugodnega terena zelo velikih investicij. Za bodočnost bi kazalo obrniti privatno inicijativo na nezazidani svet severno Ljubljane, ki je smiseln in peščen in v zdravstvenem oziru vse bolj priporočljiv, nego svet na Mirju in v Rožni dolini.

2 zasedanja Društva narodov.

Vprašanje razoroženja. — Pomoč maloazijskim beguncem. — Spor med Poljsko in Litvinsko. — Resolucija o suženjstvu. — Izjave jugoslovenskega poslanika Jovanovića.

Ženeva, 19. septembra.

Tekst za načrt garancijske pogodbe, glede katere sta se zjedini De Jovenel in Lord Robert Cecil, se glasi takole: Ker je splošno razoroženje svrha resolucije in garancijska pogodba sredstvo za njegovo uresničenje, se razume samo po sebi, da je predčasno soglasanje z redukcijo prvi pogoj pogodbe. Ta redukcija se lahko izvede v prvotni obliki splošnega dogovora ali v obliki posameznih pogodb, ki pa morajo biti pristopne vsem deželam. V prvem slučaju zadeva pogodba splošno razoroženje, v drugem pa znižanje oboroževanja v razmerju z varnostjo, ki jo predvideva pogodba. Svet Društva narodov izdela organizacijski načrt, da pripravi in ji zagotovi izvršitev po zaslišanju mešane začasne komisije, ki poda pogoje, pod katerimi se ima uporabiti jeden ali drugi teh sistemov. To besedilo je predloženo komisiji za razoroženje.

Bethancourt (Kuba) poda poročilo pete komisije o nujni prošnji dr. Nansena za pomoč v Mali Aziji. Njegove besede so klic po pomoči za 200.000 beguncev, ki so izgubili vse svoje imetje in so navezani na podporo javnosti. Predlagana resolucija navaja, da sme dr. Nansen svojo organizacijo v Carigradu dati pomožni akciji na razpolago. Svet Društva narodov naj razpravlja, ali more nakazati svoto (včeraj se je govorilo o 100.000 zlatih frankov) ki bi zadostovala za pomožno akcijo. Dr. Nansen

opisuje gorje beguncev in prosi donarne pomoči, da no poginejo nesrečni stotisoči. Streit, bivši grški zunanji minister, se zahvaljuje skupščini za sočustvo na veliki dram v Mali Aziji. Resolucija se sprejma soglasno.

Glede konflikta med Poljsko in Litvinsko je litvinski delegat Sidlo kavkaz omenjal protest proti poskusom Poljske, da bi se razmere v Vilni po napadu Celigowskega amirala le za pravnoveljavne. Predlaga, da se odpošlje anketna komisija, katere bi potem poročala Društvu narodov. Ako bi se spor dotle ne poravnal, potem naj odpošlje Društvo narodov na to ozemlje stalnega komisarja. Askenazy odgovarja litvinskemu delegatu in zahteva, da se vsa stvar izroči Svetu Društva narodov. Anglež Fischer se pridruži temu predlogu in tudi društveni svetnik Motta. Komisija sprejme resolucijo, da se odkaze sporno vprašanje Svetu Društva narodov.

Sprejme se resolucija glede suženjstva: skupščina sklene, da pride vprašanje suženjstva na dnevni red četrtre skupščine Društva narodov in naproša društveni svet, da predloži takrat vsa poročila, ki jih dobi v tem vprašanju.

Jugoslovenski poslanik v Bernu, Jovanović, je te dni sprejel novinarje, katerim je v kratkem ekspanzijo ponovil izjave glede Madžarske, ki jih je podal na skupščini Osuski. Ma-

Dr. Vladimir Ravnihar:

„Glasbena Matica“.

(Ob jubileju.)

25. septembra dopolni naša „Glasbena Matica“ petdeseto leto svoje starosti.

V zapuščini svojega očeta sem našel fragment rokopisa z naslovom »Zgodovinske črtice o osnovi in razvoju Glasbene Matice« počeni z letom 1871. do leta 1894. Ne vem, je-li bil rokopis namenjen za poročilo na kakoli obletnici ali za tisk in mi tudi ni znano, da bi bil doslej priobčen. Ob 50letnem jubileju Glasbene Matice se mi vidi vredno, da ga izročim javnosti.

Naj spozna današnje pokolenje, kako skromno je bila Glasbena Matica pričetku življenja, s kakšnimi težkimi se je morala boriti za od vsega početka in koliko truda, vztrajnosti in neverjetne samostalne energije je trebalo, da smo jo dvignili do današnje njene veličine, ž njo pa prebudili toliko latentnih, med njimi pravovrstnih umetniških sil svojega naroda. Pa naj govori avtor »črtice« sam.

Že od nekdaj je znano, da Slovenci ljubijo glasbo, da imajo krepke glasove in mnogo naravnega čuta za glasbo. Zato, da se razen malega števila glasbenih umotvorov in umetnikov glasba v slovenskih pokrajinah dolgo ča-

sa ni mogla razviti tako, kakor bi bilo želeli. To zaradi tega ne, ker nismo imeli svojih glasbenih zavodov. Še do leta 1870. se je le tuimtam čulo o kakem četverospjevu, a še to največ v Ljubljani. Po deželi smo morali slišati navadno le planinske ali pa iz nemškega prevedene pesmi. Čitalnice so pač gojile pevske zbere, a niso mogle obrabiti vse pozornosti tistih stroki. Bilo jim je skrbeti za najrazličnejše svrhe, največ pa so se morale boriti za svoj obstanek. V tej zavesti je sklenila peščica rodoljubov, da osnuje glasbeno društvo.

Leta 1871. je izšel v »Slovenskem Narod« poziv za ustanovitev društva. Osnovni odbor je 4. julija 1871. predložil pravila dež. predsedstvu. Bila so potrjena še ta mesec. Osnovni odbor se je konstituiral, razposlal vabila k pristopu, imenoval poverjenike, stopil v zvezo s češko »Hudebno Matice«, s pevskim društvom »Kolo« v Zagrebu ter s »Slovenskim pevskim društvom« v Beču. V posebno prijateljsko zvezo pa smo stopili s takratnim učiteljskim odborom, da se je vzbudila živa vzajemnost med učitelji in odborom Glasbene Matice. Prva veselica — 24. septembra 1872. — se je priredila gdom. učiteljem v čast.

Čim je bilo vse urejeno in pripravljeno, se je vršil prvi občni zbor 25. septembra 1872. Najboljši dokaz, da so osnovatelji društva stvar bili dobro zamislili, je dejstvo, da je do tega časa 30 gospodov prevzelo posel poverjenika: društvenikov se je prijavilo

134 in sicer: 14 ustanovnikov in 120 letnikov. Obstoj društva je bil zagotovljen, tembolj ker so odboru od mnogih strani došli vsposobni pozdravi in dopisi, ki so pričali o brici vseh rodoljubov za napredek narodne glasbe. Vsi slovenski časopisi so navdušeno pozdravili naše društvo in s krepko besedo podpirali naše prizadevanje. Odboru so zlasti priporočali, da nabiraj narodne pesmi in da izdaj šolske učne pripomočke za slovensko pesem.

Prvo obletnico smo praznovali 4. marca 1874. Dasi važnost Glasbene Matice se ni povsem prešlinila inteligentni del slovenskega z velikimi bremen preobloženega naroda, je društvo vendarle štelu že 22 ustanovnikov in 289 letnikov. Našlo je torej med narodom ono podporo, kakršne smo se bili nadejali od vsega početka. Bili smo zadovoljni, da je bil društvu po premoženjskem stanju in po njegovem delovanju zagotovljen obstanek in daljni razvoj. Razpisali smo nagrade za nabiranje narodnih pesmi, dalje ceno za najboljše mašo. Šolskih pesmi so do tlej nabrali nad 70, ki jih je izdati, čim bo zbirka še izpopolnjena s potrebnimi televadskimi in popotnimi pesmami. Društveniki so dobili prve muzikalije in sicer A. Nedveda samospjev »Zelje« in po en moški četverospjev skladatelj Frana Gerbiča, Antona Foerstlerja, dr. Gustava Ipavica in Antona Nedveda. Na dunajski svetovni razstavi je bila to leto (1874) Glasbena Matica že zastopana. Razstavila je vse dotlej na svitlo dane slovenske skladbe.

Ta zbirka je bila početak našega društvenega arhiva, ki bodi zrcalo razvoja naše narodne glasbe.

To so še precej veseli pojavi s početka zgodovine kronike Glasbene Matice. Sedaj nastopi naša doba je bila v političnem oziru čim dalje žalostnejša. Nemška liberalna vlada nas je mučila na vse mogoče načine. To in na njej boji so vidno uplivali na življenje v društvih. Smoter Glasbene Matice, da bi izdajala samo muzikalije, je postal dolgočasen in tudi neplođen. Zbirali smo iz prvotnega ognja le stare skladbe. Zanimanje občinstva je postalo mlačnejše. Popevalo se je po slovenskih pokrajinah le prav malo. Večkrat nas je obšla misel, bi li ne kazalo, da spričo splošni hladnosti sploh prenehamo z Glasbeno Matice. Osnovali smo jo s patriotskimi čuvstvi ter v hrepenenju, da bi preprečili uničujoči tuj vpliv zlasti na mladino. V veri, da z godbo in petjem najprej prederemo do narodovega srca, smo se lotili težkega posla. Po preteku več let skoraj da nismo imeli povoda, da bi bili le nekolkto ponosni na svoje delovanje. Uvidevali smo čim dalje, da s tem skromnim okvirom ne pridemo niti za korak dalje.

Na veliko srečo nas prečine misel, ki stih bolj in bolj na površje, da se lotimo oživitviti in osnovati glasbeno šolo. Bojazen nas je navdajala, toda navduševala nas je preteča vernost.

Svojo mladino pustiti učiti glasbene umetnosti, s to umetnostjo jej bla-

žiti mladostno srce, vcepiti jej ljubzen do naših milozvočnih slovenskih pesmi, ta namen se nam je zdel take eminentne važnosti, da smo si takoj na delo.

Res je šola pričela 15. novembra 1882. Do konca prvega šolskega leta, to je do prvega julija 1883, so poučevali na njej dva učitelja in ena učiteljica za klavir. V tej dobi je obiskovalo šolo 28 gojencev, namreč 18 dečkov in 10 deklic. Od teh jih je gojilo pouk na klavirju 14 in ravno toliko pouk na gosli. Vseh učnih ur je bilo 250. Poučevalo se je brezplačno. Vsi gojenci so bili začetniki. Te številke navajamo, da se vidi, s kako skromnimi sredstvi smo bili pričeli. Koj drugo leto je naraslo število učencev na 81, učnih ur je bilo 500. Koncert gojencev 9. marca 1884. je vspol nepričakovano ugodno. Tretje šolsko leto je pričel 15. septembra 1884. Stanovali smo v jako tesnih prostorih na Bregu št. 8. Gojencev se je oglasilo 87, med letom je njih število naraslo na 105. Vsi so morali obiskovati pouk teorije; pouk na klavirju je gojilo 54, na gosli 32, na violi 3, na čelu 2, na kontrabasu 2 in v solopetju 5 gojencev. Glasbena šola je imela sedaj že naprednejše učence in precej jak mešan zbor. Vsi so med soboj veselo tekmovali. Prirediti smo mogli že večjo javno izkušnjo z obširnejšim programom, obsegajočim največ klasične proizvode.

(Dalje prihodnje).

*) Fran Ravnihar je bil prvi predsednik Glasbene Matice ter opravljal ta svoj posel nepretrgoma 25 let.

la antanta se ni protivila sprejetju Madžarske v Društvo narodov, ker se je z nedvomnimi zagotovili grofa Banffyja madžarska vlada obvezala, da se bo držala vseh sprejetih mednarodnih obveznosti, med temi tudi one glede odstavitve Habsburgov. Mala antanta je podala tako dokaz, da jo preveča duh spravljivosti in umerjenosti. Na vprašanje nekega angleškega novinarja, kako stališče zavzema Jugoslavija napram turški zmagi v Mali Aziji in ali bi

posegla v vojno v slučaju, da pridejo Turki v Carigrad ali Trakijo, je izjavil Jovanović, da hoče jugoslovenska vlada počakati dogodkov. Vse je odvisno od politike, za katero se zjedinita Anglija in Francija. Jugoslavija nima sama po sebi potrebnih sredstev, da bi izvedla odločilno intervencijo. Poslanik pa je dal zajedno razumeti, da bi bila njegova želja eventuelno prisiljena postaviti se proti uresničenju turških načrtov.

Ali je to mogoče?

Po preloženih določilih zasnutka uradniške pragmatike se imajo baje vsi tisti uradniki, ki ne bodo na novo sprejeti v državno službo, upokojiti na podlagi sedaj veljavnih predpisov. To se pravi z drugimi besedami, da le ti ne postanejo deležni izboljšanja gnotnega položaja, ki si ga obeta uradništvo od nove ureditve službenih prejemkov. In to so v prvi vrsti starejši dosluženi uradniki. Človeku se zasuče v glavi spričo take logike in nehoti se vpraša: »Ali je to mogoče?« V priznanju in v plačilo za to torej, da je kdo zvesto in pošteno služil narodu in državi, morda celo več let nego je bila njegova dolžnost, da ga vrže tisti hip, ko bi se mu imelo življenje nekoliko olajšati, s kruto brezobzirnostjo na cesto.

Očitno, večno mi starejši uradniki ne moremo služiti. Ako nas država ne mara, ako misli, da bo brez naših izkušenj, brez našega smotnega dela bolje izhajala, prosto ji, da nas upokoji! Toda ne na način, kot se baje namerala v normalnih časih se je dosluženi uradniku končno lahko reklo: »Pojdi!«, ker ni utrpel pri tem nikake škode. V normalnih časih je uradnik, ki je stopil v pokoj, dobil vse, kar mu je bilo zamanjeno po službeni pragmatiki, dandanes je stvar drugačna. Dobra stran nove službene pragmatike tiči baš v tem, da skuša s poviškom temeljnih plač nakloniti uradništvu nekaj ekvivalent za vrednost predvojnih prejemkov, dati mu vsaj delno nadomestilo za to, kar je izgubilo vsled razvredeneja papirnatega denarja. Teh dobrot pa bi morali postati deležni vsi uradniki, brez izjeme, kajti vsem onim, ki so zanje veljala določila službene pragmatike državnih uradnikov bivše Avstrije ali pa, če hočete, bivšega deželnega odbora kranjskega, so bili določeni tako aktivni prejemki kot pokojnine v zlatih kronah. Ako se torej upokoji kdo izmed teh uradnikov brez onega vsaj delnega nadomestila, ki ga namerava nova uradniška pragmatika nakloniti svojim aktivnim uradnikom, je jasno, da ni samo enkrat, temveč dvakrat oškodovan, ker, kakor omenjeno, niti prejemki, kakor jih določa nova službeni pragmatika, še daleko ne odgovarjajo prejemkom iz predvojnega časa.

Po pravici se mora vprašati ta in oni, ki bi ga zadel napominana usoda: »V čem pa sem jaz potem na boljem od onih uradnikov tujcev s polno službeno dobo, ki so bili ob prevratu zaradi njih sovražnosti do našega življenja odstranjeni iz državne službe? Ali nisem mar jaz celo na slabšem kot oni? Jaz sem delal skozi štiri leta, do čim so oni počivali — zdaj smo popolnoma enaki! In moja žena ki se je leta in leta udeleževala na polju dobrotelosti ter z veliko poštenostjo delovala pri raznih narodnih koristnih prireditvah — ta naj bo v plačilo za moje delo in svoj trud glede vdovščine sedaj povsem enaka onim nemškim zagriženim, ki so ob raznih prilikah pljuvali na naše ljudi ter jih obkledale z najgršimi prikljuki?« Vsa ta vprašanja si lahko stavi marsikdo izmed onih, ki bi ga imela zadeti zgoraj omenjena kruta določila. In kako mora biti človeku pri srcu ob takem razmotrivanju, se lahko misli!

Zakaj niste nas, ki smo vse svoje življenje zvesto služili svojemu narodu, raje sočasno z onimi tujci vred postavljeni na cesto? Zakaj ste se igrali z nami, zakaj ste se povrh še norčevali iz nas? Ako nas je že moralo doleteti tako prenečenje, bolje preje nego pozneje! Pred štirimi leti bi se bil vsakdo izmed nas lahko potkal še kako službo in tudi prislužil bi si bil v privatni službi tekom štirih let lahko marsikdo že nekaj, kar mu je na ta način odpadlo. Kaj smo zakrivil, s čim smo si to zaslužili, da postopate s nami krutele kot z nasprotniki našega naroda?

Da, take misli se porajajo temu in onemu spričo tega, kar se nam obeta, in nad vse trpko je človeku v prsih. Do kakih neskladij bi privedlo to tudi sicer, se razvidi lahko iz par zgledov. Mislimo si dva uradnika, ki sta oba že spolnili 65. leto svoje starosti. Eden njiju služi že 40 let, torej lepo število let preko predpisane službene dobe, drugi, ki je znal zlato svobodo svoje mladosti bolje ceniti, se je pri svojih študijah zakasnil tako, da zdaj še nima 35 službenih let. Ta postane lahko deležen

ugodnosti nove službene pragmatike, oni ne. Ali: dva uradnika imata oba že po 35 službenih let za seboj, eden je star 65 let, drugi šele 64 let. Ta sme biti sprejet iznova v državno službo, oni ne oziroma tisti, ki je eno leto mlajši, bo lahko upokojen po novi službeni pragmatiki, starejši ne more biti, dasi ima morda dokaj več službenih let, torej tudi več zaslug in je še povsem delazmožen. Sicer pa je jasno, da smo mi vsi, ki služimo preko predpisane službene dobe, vztrajali pač tudi zaradi tega v neugodnejših razmerah v aktivni službi, ker smo računali s tem, da pridobimo na ta način kaj za starost. Nedosledno je torej, da se enemu nudi prilika, da stopi v pokoj šele potem, ko mu pridejo določila nove službene pragmatike v dobro, drugemu pa se ta prilika ne nudi morda samo zaradi tega ne, ker je par dni starejši od onega. Tako mehanično se zakoni ne smejo izvajati! Kakor rečeno, državi naj bo na voljo dano, da upokoji, kogar hoče, toda pri tem mora postopati po načelih človekoljube in pravičnosti! Uradniku v toliki meri kratiti ono, kar mu je bilo zajamčeno in na kar je vse življenje po pravici računal, to je tatvini in goljufiji na las podobno. To je toliko kot spraviiti uradnika ob sadove njegovega življenjskega truda!

Ako bi se s starejšimi uradniki res postopalo tako, bi bilo to grdo, sramotno, barbarsko dejanje, nevedno kulturne države! Nikjer drugje na svetu bi ne bilo kaj takega mogoče! Dne 3. t. n. je prinesel »Slovenski Narod« pod naslovom »Avstrijski vtisi« članek, v katerem je povedano koliko preveč imajo v Avstriji uradništva. Samo v železniškem ministrstvu na Dunaju je letos pet sekcijskih načelnikov več kot jih je imela Avstrija za časa prevrata, dasi ima zdaj desetkrat manj železnice. In v Avstriji so dandanes uradniki tako plačani, da lahko izhajajo. Ne ponavljam tega, ker bi hotel reči, da naj se i pri nas vzdržuje nepotrebno uradništvo, ampak ker je iz tega dejstva razvidno, kake nazore imajo drugod o človekoljublju!

Upam, da se naposled tudi pri nas nekoliko gane v srcih onih, ki imajo v rokah usodo uradništva! Upam, da naši poslanci še pravočasno uvidijo, da ne gre enemu delu uradništva pomagati, drugega, morda najzaslužnejšega, pa pahiniti v nesrečo in obup. Upam tudi, da bodo delegatje uradniških organizacij storili svojo dolžnost!

Če nečete, da zagrešite vnebovpljive krivice, mora obveljati pravilo: Kdor je v aktivni službi dočakal službeno pragmatiko, ne more biti drugače upokojen kot s prejemki, ki jih določa nova službeni pragmatika za dotični čin in službeno razmerje, v katerem se uradnik ob času upokojitve nahaja. Pri kolikšni dobri volji ne bo težko, določiti tudi ono položajno plačo, ki bi pri odmeri pokojnine po zmislu službene pragmatike fiktivno prišla v poštev.

RUSKI PREDLOG ZA RAZOROŽITEV.

Bukarešta, 20. sept. (Izv.) »Adeverul« javlja, da je sovjetska Rusija pozvala Rumunsko preko Poljske na sestanek glede medsebojne razorožitve. Rusija predlaga, da se bi sosedne države medsebojno ne napadale. Po informacijah je videti, da je rumunska vlada na ruski predlog povoljno odgovorila, toda le pod pogojem, da na sestanku absolutno ne pride v razpravo vprašanje sedaj obstoječih meja. (Besarabija.) Sestanek glede razorožitve bi se imel vršiti v Varšavi.

ŠKOF V SMIRNI MASAKRIRAN.

Pariz, 20. septembra. Grški listi poročajo, da ni več dvoma, da je padeł metropolit v Smirni Chrysostome v roke kemalistov. Muslimanski fanatiki so mu izrgali brado, potem pa so ga grozno mučili do smrti.

NEMIRI V CARIGRADU.

Pariz, 21. sept. »Radio« pri naša iz Carigrada poročilo o nemirih. Tolpe, baje nahujskane z angleške strani, so izvale nasilne demonstracije. Angleška cenzura v Carigradu ne pripušča podrobnih poročil.

Politične vesti.

— † Dr. Pero Magdić. Včeraj popoldne je v Varaždinu nenadoma umrl g. dr. Pero Magdić, odvetnik, bivši dolgoletni podpredsednik hrvatskega sabora. Zadel ga je kap. Dr. Magdić je bil tudi v Ljubljani dobro znan. Bil je brat pokojnega ljubljanskega trgovca Pavla Magdića, katerega je često posečal. Na oddih je navadno prihajal v Slovenijo, kjer je imel številne prijatelje. Pokojnik dr. Magdić je igral v hrvatski politiki veliko vlogo. Bil je dolga leta poslanec v hrvatskem saboru, kjer je vedno zagovarjal hrvatsko - srbsko slogo. Leta 1908. je bil med tvorci znamenite reške resolucije, ki je postavila hrvatsko politiko na docela nov temelj. Nosteljica te politike je bila hrvatsko-srbska koalicija, ki je po ljutih bojih strmoglavila v Hrvatski vladajočo madžarsko takozvano »narodno« stranko ter končno sama vzela v roke vladno krmilo. Pokojnik je bil vedno v prvih vrstah hrv.-srbske koalicije. Bil je hrvatski delegat v madžarskem parlamentu in dolga leta podpredsednik hrv. sabora. Po prevratu se je radi nesoglasja s svojimi političnimi prijatelji začasno odtegnil aktivnemu političnemu delovanju. Ko je prišel na vladno Stojan Protić, je bil dr. Magdić imenovan za velikega župana v Varaždinu, kjer je bil dolga leta tudi mestni župan. Pokojnik je bil vedno vnet bоре hrvatsko - srbske sloge in velik prijatelj zlasti nas Slovencev. Ohranimo mu trajen spomin kot odličnemu borcu v težkih časih za naše narodne ideale.

— Učiteljski kongres v Sarajevu. V sredo popoldne je bila v Sarajevu odprta glavna skupščina jugoslovenskih učiteljskih društev, kateri je predsedoval Mihajlo Jović iz Beograda. Skupščini so prisostvovali pokrajinski namestnik Vulović, komandant armade general Milišavljević in v imenu mestne občine vladni komisar Ibrahim Hadžiomerović. V imenu pokrajinske vlade je kongres pozdravil načelnik prosvetnega oddeljenja dr. Krzmannovič, v imenu ministrstva prosvete pa načelnik Milan Rabrenović. V imenu sarajevske občine je govoril Ibrahim Hadžiomerović. Po uradni otvoritvi skupščine so učitelji odšli na pokopališče, da počaste spomin vidovdanskim herojem Principa in njegovih tovarišev ter hrvatskega pesnika Silvestra Kranjčevića. Spreveda na pokopališče se je udeležilo nad 3000 ljudi. Na poti skozi mesto so učitelji manifestirali za narodno in državno edinstvo, vzklajajoč: »Živelo narodno jedinstvo! Živela državna zajednica!« Na grobu vidovdanskih herojev so govorili po en Srb, Hrvat in Slovenec, na grobu pesnika Kranjčevića pa sta slavila velikega hrvatskega pesnika dva govornika.

— Značilne besede Ljube Jovanovića. Vodja radikalne stranke Ljuba Jovanović je imel nedavno tega v Dubrovniku shod, na katerem je rekel med drugim: »Ko sem bil nekoč v Zagrebu, so mi pripovedovali, da je došla iz Dalmacije deputacija, obstoječa iz 80 oseb, ki je izjavila, da se v Dalmaciji silno širi republikanski pokret. Nato sem odgovoril, da stojimo mi čvrsto in neomahljivo na stališču narodnega edinstva in nedeljivosti države; ako pride komu na um, da bi to edinstvo porušil, ta mora najprvo izzvati revolucijo, nato mora priti do bratomorne borbe in šele ako v tej borbi zmaga revolucijonarji, lahko pride do razdelitve države. Za eventuelne žrtve pa bodo odgovorni tisti, ki bi izzvali te krvave borbe.

— Iz prestolnice. Te dni je prevzel posle načelnika prestolnice g. M. Ivković, zdaj profesor v Skoplju. Dosedanji šef dr. Aleksandar Bodi se vrača v diplomatsko službo.

— Sporazum med Kemalom in Enver pašo. »Tribuna« prinosa vest, ki so jo prejele »Times« iz Rige, da je prišlo med Kemalom in Enver pašo do popolnega sporazuma. Sfero akcije sta si baje razdelila tako, da bo Kemal paša prodiral v Mezopotamijo in Malo Azijo, Enver paša pa v Perzijo in Indijo.

— Ploščo v spomin rapalske pogodbe so te dni razpili fašisti iz Genove. Z mogočnimi udarci so se spravili nad kamen in ga stolkili, tako da v Rapallu ni več spomina na Italijansko-jugoslovenski »sporazum«. Razbite kose so nesli fašistovski junaki s vsem svojim ponosom v Genovo, kjer jih menda postavijo v muzej. Prav so storili, da so razdeljali spominsko ploščo na »sporazum«, ker ta sporazum ni nič vreden in ne bo nikdar držal.

— Rumunija se udeležila konference s sovjetsko Rusijo. »Adeverul« poroča, da je Rusija po posredovanju Poljske predložila Rumuniji medsebojno razoroženje. Rumunija je odgovorila povoljno, ne diskuzije o sedanjih mejah Besarabije ne dopušča. Predhodna konferenca zastopnikov gen. štaba z Rusijo sosednih držav se zbere v Varšavi, kjer bo zastopal Rumunijo gen. Petalon.

Boj za restavracijo turške Evrope.

IZMIRJENJE MED ANGLIJO IN FRANCIJO.

— Pariz, 22. septembra. (Izv.) Poincaré, lord Curzon in grof Sforza so danes popoldne nadaljevali razgovore o orientalski mirovni konferenci. O seji izdanih uradnih komunikacij veli, da so ministri razpravljali o pogojih, pod katerimi naj bi bila pozvana angorska vlada na mirovno konferenco. Razprava se jutri nadaljuje.

Lord Curzon je izjavil poročevalcem, da je konferenca ugotovila vsebinske poslanice angorski vladi. Sprejeti tekst poslanice je bil takoj odposlan v London, da ga odobri angleški kabinet. V slučaju odobrenja je upati, da bodo pariški razgovori končani v nekaj dneh, mogoče že v ponedeljek. Lord Curzon je dalje mnenja, da se povrne v London že tekom jutrišnjega dneva, pričakuje pa tudi, da že jutri stavi na poslanico angorski vladi pečate. Dosežen je sporazum.

— Pariz, 22. septembra. (Izv.) Pod predsedstvom Milleranda je bila danes dopoldne seja ministrskega sveta. Seja je bila nenavadno kratka. Podrobnosti razprav so popolnoma tajne. Očitljivi komunikacije veli samo, da je Poincaré poročal o zunanji situaciji.

ZA RESTAVRACIJO TURŠKE EVROPE.

— Pariz, 22. sept. (Havas.) Sotrudnik »Oeuvre« je imel pogovor z zastopnikom angorske vlade Ferid begom, ki je izjavil, da turška vlada smatra za neomajano pravico zasesti prestolico in turško ozemlje v Evropi. Glede morskih ožin je kemalistična vlada pripravljena pregovarjati se o posamičnih točkah. Upa, da med velesilami lahko pride do sporazuma glede brezpogojne vrnitve Carigrada Turčiji. Nasprotno pa je Galipoli pereče vprašanje. Kar se tiče svobodne vožnje skozi Dardanele, bo angorska vlada zahtevala, da vozijo tuje bojne ladje skozi Dardanele le z dovoljenjem turške vlade, ker sicer bi bila ogrožena varnost turške prestolice.

DIKTATURA KEMAL PAŠE. — NADALJEVANJE VOJSKE.

— London, 22. sept. (Wolff.) Carigradski poročevalec »Associated Press« javlja: Kemalistična narodna skupščina v Angori z velikansko večino sprejela predlog glede razširjenja diktature Mustafa Kemala paše in ga pooblastila za nadaljevanje vojne vse dotlej, dokler niso izpolnjene vse v nacionalističnem paktu določene resolucije. (Nacionalističen pakt je bil med muslimani sklenjen spomladi l. 1920. in vsebuje kratko restavracijo Turčije.)

ANGORA ZAHTEVA TRAKIJO.

— London, 22. sept. (Wolff.) Posebni poročevalec »Daily Express« brzojavlja iz Carigrada: Angorska vlada se pripravlja, da predloži zaveznikom izjavo, v kateri zahteva izrazitost Trakije od strani Grkov. Trakijo imajo zasesti turške čete. Angorska vlada zahtev rešitev te izjave tekom 48 ur.

FRANCIJA V PRIPRAVLJENOSTI.

— Pariz, 23. septembra. (Izv.) Kljub temu, da Francija zasleduje pacifistično politiko v orientalskem vprašanju, je opažati, da je Francija v popolni pripravljenosti. Maršal Foch je v vednih stikih z generalštabom. Mornarica je dobila povelje, da mora biti vedno pripravljena za odhod in da morajo biti kotli zakurjeni.

— London, 23. septembra. (Izv.) »Daily Telegraph« javlja, da ste odpluli dve lahki križarki in dve flotilji torpednih rušilcev proti Dardanelam. Isti list javlja, da je dobila v Gibraltarju usidrana flotilja torpednih rušilcev povelje, da dvigne sidra in odpluje proti Dardanelam.

ORIENTSKO VPRAŠANJE PRED DRUŠTVOM NARODOV.

— Ženeva, 22. septembra. (Izv.) Politična komisija je danes nadaljevala razpravo o predlogu višjega komisarja dr. Nansena glede intervencije Društva narodov v orientalskem vprašanju. V debato so posegli Fischer, Hannotaux, Iši, Imperiali in drugi. Po daljši debati se je komisija združila na predlog, da se izvoli poseben redakcijski odbor, ki ima proučiti Nansenov predlog. Francoski delegat Hannotaux je svaril Društvo narodov, da se ne prenašajo z intervencijo, dokler se vodijo pogajanja med velesilami glede mirovne konference.

— Pariz, 22. septembra. (Izv.) Večerni listi javljajo, da so se razgovori danes ob 2. popoldne nadaljevali med Poincarejem, Curzonom in Sforzo. Kakor javlja »Havas« so razgovori trajali do 6. zvečer. V glavnem so se razgovori tikali stiližacije vabila angorski vladi, da se udeleži mirovne konference. Razgovori pa so se tikali tudi Trakije.

ANGLEŠKO DELAVSTVO PROTI VOJNI.

— London, 21. sept. (Wolff.) V govorih delavskih voditeljev se je dalje naglašalo, da so delavci pripravljeno protiviti se vojni in zahtevati mir.

Ko je ministrski predsednik Lloyd George izvedel za mišljenje deputacije, ji je pojasnil stališče kabineta o današnjem položaju in zagovarjal postopanje vlade. Dalje je namignil deputaciji, da se glede miru popolnoma strinja z njo. Mir imela je vlada vedno pred očmi. Njegov namen ni provocirati vojno. Nasprotno, s točno akcijo e angleška vlada dosega, da se je položaj izboljšal in da je veliko upanja, da se mir vzdrži.

Takoj po končanem pogovoru z voditelji delavstva so imeli angleški ministri novo sejo, ki se je pa mornariški in aviačijski posvetovalci niso udeležili.

— London, 22. sept. (Wolff.) Poročilo »Westminster Gazette« je izjavilo vodja delavcev Thomas, da je Lloyd George včeraj naglašal delavski deputaciji: »Morske ožine morajo biti svobodne pod avtoritetno kontrolo n. pr. Društva narodov.

— London, 22. sept. (Wolff.) Vodja delavcev Thomas je izjavil včeraj v svojem govoru v Colchesteru, da je dolžnost angleškega delavstva povedati kabinetu, da se Anglija pod nobenim pogojem ne sme spustiti v vojno, ne da bi zastopniki naroda v parlamentu v pravem redu odločili v tem vprašanju. Thomas je dejal: »Mi zahtevamo, da po vsem Društvo narodov v tem slučaju svoje mišljenje.«

DRUŠTVO NARODOV IN ORIENT.

— London, 22. sept. (Wolff.) Lord Robert Cecil je poslal iz Genove londonski centrali Društva narodov brzojavko, v kateri prosi, vpora biti vsa mogoča sredstva, da se doseže intervencija Društva narodov v orientalskem vprašanju.

PACIFISTIČNA POLITIKA FRANCIJE.

— Pariz, 22. septembra. (Wolff.) »Matin« poroča, da je sprejel generalni svet departementa Indre-et-Loire z enim »proti-glasom« dnevnih red, ki izraža željo, da francoska vlada začne v bodoče odločno pacifistično politiko. Ta politika naj se strogo loči od one, ki je vladala po nesrečnem versaillem dogovoru.

GRŠKA PROSI POMOČ JUGOSLAVIJE.

— Beograd, 23. sept. (Izv.) Včeraj dopoldne je grški poslanik Diamandopolus obiskal zunanje ministrstvo, kjer se je informiral o položaju in o stališču naše vlade. Poslanik je tudi prošil za poročila iz Aten in ostalih krajev.

VZNEMIRJENJE V CARIGRADU.

— Berlin, 22. septembra. (Izv.) V Carigradu je zavladalo med evropskim prebivalstvom veliko vznemirjenje. Po mestu so razširjene raznorodne vesti o približanju kemalističnih čet dardanelskemu obrežju na maloazijski strani. V vseh trgovskih krogih je nastala velika panika. Vsi trgovski zaključki so stornirani. Grki, Armenci in tudi ostali tujci trumoma zapuščajo mesto. Vozni listki za orient-express, ki je dnevno prenapolnjen, so vedno za 14 dni vnaprej razprodani. Angleži se pripravljajo, da spravijo svoje rojake na varno. Angleško poslanstvo je preiskrbelo vse potrebno za odhod angloških podanikov. Lady Harrington je zapustila Carigrad.

SOVJETI RUSIJE PODPIRAJO KEMALISTE.

— London, 22. sept. (Wolff.) »Times« poroča, da kupujejo agenti sovjetske vlade veliko množino blaga v Italiji. V velikem številu so naročili oklopni avtomobili, tovorni avtomobili, avtomobili in tudi menda puške. Verjetno je, da je namen teh naročil olajšati skupno vojaško akcijo boljševikov s kemalisti.

ITALIANSKO ČASOPISJE O BALKANSKEM KONFLIKTU.

— Rim, 22. septembra. (K. B.) Tisk splošno smatra, da se balkanski konflikt reši mirnim potom vsled skupnega nastopa Francije in Italije.

Telefonska in brzojavna poročila.

VPRAŠANJE UREDITVE URADNIŠKIH PLAČ.

— Beograd, 23. septembra. (Izv.) Odsek zakonodajnega odbora je imel včeraj dopolne sejo. Odsek je razpravljal o vladnem predlogu službene uradniške pragmatike, v glavnem pa o nujni ureditvi uradniških plač. Predsednik sekcije dr. Gjurič je najprej naglašal, da je treba v interesu države nujno rešiti materijelno stran uradniškega vprašanja. V debato so posegli poslanci Divac, Moskovljevič, Čubrovič, Janković, Sokič, Radonič in Iv. Sušnik.

Posl. Reisner kot tajnik te sekcije je obširno govoril o ureditvi uradniških plač na temelju principa zlate valute. Naglašal je potrebo, da je treba načelno rešiti vprašanje, naj zakon določi uradniške plače v taki višini, da bodo državni uslužbenci mogli z rednimi dohodki vselej odolevati draginskiemu valu. Navajal je razne sisteme. Prvi način ureditve bi bil, da bi se plače določile z zakonom v višini predvojnih plač, njih izplačevanje pa bi se moralo izvrševati v zlati valuti. Z zakonom pa bi se imel potem vsakega pol leta določiti relacijski faktor, ki bi naj po veljal tudi za državne dohodke. Na ta način bi bilo tudi ohranjeno ravnotežje v proračunu. Dalje je govoril omenjal tudi eventualnost nove ureditve draginskih dokladov.

O predlogih posl. Reisnerja se je razvila živahna debata, ki so se je udeležili zgoraj omenjeni poslanci. Poslanec Reisner kot tajnik sekcije je bil imenovan za generalnega poročevalca v plenumu zakonodajnega odbora. Sprejet je bil dalje predlog poslanca Divaca (soc. dem.), da se pozove zakonodajni odbor, naj nujno reši zakon o draginskih dokladih ne glede na vladni predlog zakona o uradniški pragmatiki.

VAŽNA SEJA DEMOKRATSKEGA GLAVNEGA ODBORA.

— Beograd, 23. septembra. (Izv.) Tajništvo demokratske stranke je včeraj pozvalo, da se udeležijo seje dne 10. oktobra vsi člani parlamentarnega demokratskega kluba, vsi člani glavnega odbora in pa predsedniki okroglih odborov. Kakor je bilo že javljeno, je seja politično važna, ker ima namen razčistiti gotove difference, ki so nastale v stranki.

PREVOZ ZLATA AVSTRO-OGRSKE BANKE V BEOGRAD.

— Beograd 23. sept. (Izv.) Posebna Komisija je včeraj v Beograd pripeljala z Dunaja 14 milijonov 600.000 K v zlatu kot delež, ki je bil priznan naši državi od likvidacijske komisije iz premoženja bivše Avstro-ogrske banke. Zlato, ki je obstajalo iz 20 in 50 kronskih zlatnikov, turških lir in drugih zlatov je bilo shranjeno v 70 zabojih, ki so celokupno tehtali 5.336 kg. Prevoz je spremljala posebna vojaška eskorta, obstoječa iz enega oficirja in 7 vojakov ter dveh detektivov. Zlato so z Dunaja v Beograd prepeljali po Donavi. Zlato je na Dunaju prevzel šef kabineta ministrstva financ Božo Matović. (O odhodu te komisije, ki je šla iz Beograda po zlato na Dunaj, smo svoječasno že poročali. Ur.)

REKONSTRUKCIJA ČEŠKOSLOVŠKEGA KABINETA.

— Praha, 23. septembra. (Izv.) Na gradu Lana pod predsedstvom prezidenta Masaryka je bil danes ministrski svet. Navzoči so bili dr. Beneš in »petka«. Kakor poroča »České Slovo«, je Švehla designiran za ministrskega predsednika z nalogo, da sestavi novo vlado. Švehla je tekem popoldneve konference z zastopnikom narodne socialne stranke. Konferenca se sestava vlade se bodo nadaljevale v soboto in nedeljo in je pričakovati, da se rekonstrukcija vlade izvede v najkrajšem času. Na gradu Lana je bil sestavljen tudi nov vladni program.

— Praha, 23. septembra. (Izv.) Ministrski predsednik dr. Beneš odpušča danes zvečer ali jutri zjutraj v Zenevo, kjer ostane do 1. oktobra.

POLOŽAJ NA BOLGARSKEM. ARETIRANI MINISTRI NA SVOBODI.

— Sofija, 22. septembra. (Izv.) Kakor je bilo že javljeno, so bili vsi bivši ministri, voditelji opozicijskega bloka dr. Danev, Aleksander Malinov, Teodorov, Madžarov, prof. Danajilov in Slavjejkov iz Trnova pripeljani v Sofijo. Na kolodvoru jim je policijski šef javil, da so puščeni na svobodo, obvezati pa se morajo, da ne zapuste svojih starih bivališč. Obenem jim je naznanil, da se nahajajo pod strogim policijskim nadzorstvom. Navzoče meščanstvo, pristaši meščanskega bloka so pridili aretirancem ovacije, posebno Malinovu.

— Sofija, 22. septembra. (Izv.) Notranji minister Daskalov je prepovedal za 1. oktobra v Plovdiv skli-

cani veliki shod meščanskega bloka. Za isti dan pa so v Plovdiv sklicali zemljoradniki velik manifestacijski shod. Kljub temu, da vlada na zunanji red in mir, da je nastopilo nekako pomirjenje v deželi, je vendar opaziti povsod veliko napetost in razburjenost. Meščanski blok je poostrel agitacijo proti režimu Stambolijskega, na drugi strani pa so zopet zemljoradniki podvojili svoje delovanje in propagando. V Plovdivu nameravajo prirediti velik manifestacijski shod zemljoradnikov, producentov rožnega olja.

RUSKE SOVJETSKE ČETE V TURKESTANU.

— London, 25. septembra. (Izv.) »Times« javljajo, da so rdeče čete sovjetske Rusije zasedle Turkestan in prodrele do meje Indije.

MEDNARODNA GOSPODARSKA KONFERENCA.

— Pariz, 22. septembra. (K. B.) Po poročilu »New York Tribune« namerava predsednik Harding začetkom prihodnjega leta sklicati v Washington mednarodno gospodarsko konferenco. Cilj te konference bi bil v gospodarskih odnosih obeh kontinentov napraviti red. Računajo tudi s tem, da bo sedanja konferenca v Bruslju pospešila ureditev reparacijskega vprašanja in medsebojnih obveznosti zaveznih držav Evrope, tako da bi bila naloga washingtonske gospodarske konference zelo enostavna.

FRANCOSKA ZBORNICA.

— Pariz, 22. septembra. (K. B.) Prezident Millerand je podpisal dekret, po katerem se sklicujeta obe zbornici za 12. oktober.

DRUŠTVO NARODOV O VRNITVI VJETNIKOV.

— Ženeva, 22. sept. (Švicarska Dep. Ag.) Začetkom današnje dopoldanske plenarne skupščine Društva narodov je poročal najprej japonski delegat o sporazumnem postopanju. Predložena resolucija in pravilnik sporazumnega postopanja sta bila sprejeta. Resolucija priporoča celokupnim članom Društva narodov sklepati konvencije, ki zahtevajo v slučaju nesporazuma intervencijo sporazumnih komisij.

Nato je sledilo poročilo de Brouckera pete komisije o repatriaciji vojnih vjetnikov.

Iz poročila dr. Nansena je videti, da se je vsled njegovega posredovanja povrnilo v domovino 427.386 oseb, pripadajočih 26 narodnostim.

Skupščina je sprejela poročilo Nansena z burnim odobravanjem. Nato so bile sprejete resolucije glede Gruzijske in Armenije.

— Ženeva, 22. septembra. (K. B.) Danes zjutraj je prispel sem francoski deputat Nobilemaire, ki je svoječasno kot poročevalec v palati zastopal predlog o kreditu Avstriji.

SVET DRUŠTVA NARODOV.

— Ženeva, 23. septembra. (Izv.) Svet Društva narodov se razširil od 4 na 6 članov. V svet bodeta najbrže pozvana češkoslovaški ministrski predsednik dr. Beneš in pa Branting. Doslej so bili v svetu zastopani le zavezniki: Anglija, Francija, Italija in Japan.

NEMIRI V VRATISLAVI.

— Praha, 22. septembra. (Izv.) Kakor javljajo iz Vratislave, so se včeraj nemiri izprthi delavcev zopet ponovili. Na več mestih je prišlo do spopadov med demonstranti in policijo. Policija je aretirala 300 sumljivih oseb. Mnogo tujcev je izgnanih. Izprthje delavcev v industrijskih podjetjih se nadaljuje. Mesto ima sliko generalne stavke.

500 MILIJONOV ZLATIH KRON ZA OBNOVO AVSTRIJE.

— Ženeva, 22. sept. (Izv.) Komisija, kateri je Društvo narodov dalo nalogo, da prouči finančno pomoč Avstriji, je zaslila finančne izvedence, ki so povedali, da je za obnovo Avstrije za sedaj potrebna okoli 500 milijonov zlatih kron. Člani komisije obvesto o tem najprvo svoje vlade, potem se bo o stvari raspravljalo dalje prihodni teden.

AVSTRIJSKA ZLATA PARITETA.

— Dunaj, 22. septembra. (K. B.) Vodstvo avstro-ogrske banke javlja, da je zlata pariteta za čas od 25. septembra do 1. oktobra določena na 15.100 K.

POVIŠANJE ŽELEZNIŠKIH TARIFOV V AVSTRIJI.

— Dunaj, 22. septembra. (Izv.) Po poročilu korespondence »Herzog« stoji v veljavo povišanje železniških tovornih tarifov na avstrijski železnicih dne 1. oktobra in ono osebnih tarifov dne 8. oktobra. Povišanje znaša povprečno 200 %.

Med ob dolgu in brezdenju.

Iz avstro-ogrske krone so nastale po razpadu monarhije češka, jugoslov., avstrijska, poljska, ogrska krona, ako pustimo iz vida reško krono ter krono na novem romunskem in italijanskem ozemlju do izvedbe ondodnih zamenjav v romunski in italijanski denar. Kakor v spominu je tudi po političnem razpadu monarhije še precej časa ostala stara valutna enotnost. Moment ekonomske vztrajnosti je igral svojo ulogo predvsem v prosep okleščene Avstrije in zlasti v oporo pozicije Beča. O Božiču 1918 je še veljala avstro-ogrska krona v Švici okoli 30 santimov, julija 1. 1919 še 17 do 18 santimov. Ob tem zadnjem terminu je bila valutarna itio in partes že izvršena, dasi na primer pri nas še na jako surov način. Nasledstvene države so videli, da se redi le Avstrija od valutarne skupnosti, za katero so se poleg avstrijskih kapitalistov zavzemali tudi gotovi francoski in angleški krogi. Kazalo na potrebo gospodarske podonavske federacije z Bečem na čelu. Po uvedbi nacionalnih valut je začelo splošno padanje novih valut ali poleg teh tudi padanje marke, lire in francoskega franka. Ako si sedaj po treh letih pogledamo stanje kronskih valut, ki so hčerke ene matere, je stanje v Zürichu dne 14. septembra t. l.: Praha 17.80, Zagreb 1.95, Pešta 0.17 in pol, Varšava 0.08, Dunaj 0.00 1/4. (Berlin 0.33 1/4, lira 22.25, Pariz 40.30).

Valutno vprašanje je danes vsepovsod otrok skrbi. Dežele s slabo valuto se boje nadaljnjega propadanja vrednosti. Za propadanje vrednosti in nizke tečaje se zavzemajo ekspanzionisti špekulacije, navadno slabi patriotje, kateri so po imenu pač naši državljani, po sreču pa neprijatelji novega reda, poleg njih tudi še gotove sorte eksporterji, ki vidijo le trenutno svojo korist ter pregledajo, da je njih bogatija ob črvi valuti osnovana na dinamičnem fundamentu. Zavest mora prodreti, da slaba valuta vodi neminovno do perturbacij, ker prizadeva široke in najširše plasti naroda v prvem redu. Lačen in obupan človek ima malo smisla za državotvornost. Zavest mora prodreti, da imajo imoviti sloji interes na tem, da se prepreči valutna katastrofa. Do prepričanja morajo priti, da treba dati državi, kar je državnega in biti pripravljen za žrtve — za davke v potrebni višini. Red v državnih finančah je prvi predpogoj resničnega blagostanja. Lažni milieu, koji se je razpasel tudi pri nas pred vsem po zaslugi časopisne in strankarske demagogije v tem pogledu, mora podirati vse, kar res patriotično misli v naši domovini. Davki in javne dajatve so potrebne za države in javno gospodarstvo. Krivo je pripovedovati ljudem, zlasti po deželi, da omagujejo pod pezo davkov, ko se vsak razboritejši seljak sam pri sebi smeje tem kvaražugonom, ko ve, kako malo pridelkov treba, da vnovči, ako hoče danes plačati svoj »strašni« davek. Ista neresnost je glede železnice. Vzemimo ceno krompirja 7 kron in staro ceno 6 vinarjev, potem pa stare cene na železnicih in današnje, pa vidiš, kako prazno je kričanje nad draginjo voznine. Ako hočemo izboljšati svoj promet, predvsem ohraniti si dober železniški personal, treba, da se prerinemo iz votlih fraz do resnosti ter da vzamejo železniško upravo v roke strokovniki in ljudje, ki imajo ljubezen do našega prometa. Kakor je čas, da našenemo iz gotovih mest gospodarske uši, ki razjedajo naš kožuh, tako je treba trde roke tudi v železniško upravo. Mi imamo resnično dovolj bogastva v svoji zemlji in obilujemo produktivnih sil, ali moramo jih izkoristiti in pripraviti do veljave. »E ricchezze da metterli ancora in valore«, pravi te dni Lah, pisec o nas in o Čehih. Tudi naša valuta ne obupajo. Treba je odločne volje, katera ne omahne, če zavili nekaj patentnih »Jugoslovenov« in njih zaupnikov po znanih zavetiščih.

Na drugi strani so dežele z visoko valuto: dobro staro ali novo, ki se je opomogla. Visoka valuta jim dela težave. Ogroža njih produkcijo, blokira izvoz, povzroča brezposelnost. Nas pred vsem interesira češka krona, koja se je z neposrednim elanom v Švici dvignila v enem letu od 6 na 18 santimov. Koliko je še tega, da smo jo mogli kupiti za dve, tri naše kronel Kot Slovani in zavezniki se veselimo gospodarskega ojačenja češkoslovaškega novca ter iskreno želimo, da se češkimi finančnikom posreči premagati zle posledice valutnega dvigavanja in deflacije. Dočim bi avstrijsko gospodarstvo, koje že četrti leto nadleguje svet s poudarjanjem svoje življenske nezmoglosti, označili z Mirabeaujevim izrazom »molesté«, je pri Čehih od ustanovitve lastne države vsepovsod videti življensko energijo, pozitivnost, odločno voljo političnega in ekonomskega uveljavljanja. To je res volonté.

Stiri leta navzlic nemški negaciji smoteno delo, koje je priznано in jako vpoštevano pri zapadnih zaveznikih.

Gospodarsko.

Zlanka so dobili v Londonu posojilo 19 milijonov sterlingov. Trudijo se za ravnotežje v proračunu. Imajo res Masaryka, čistega moža, kateremu ni še nihče očital obogatitve na javne stroške. Iz valutnih nižin so se brzo vzpeli na tečaj, ki se bliža laški liri. Dosegli so znaten presežek eksporta nad importom, ali ob vsi svoji štedljivosti vzdržujejo vojsko 150.000 mož in tudi za reprezentanco niso skopji. Kar imajo znajo spraviti do vrednosti. Kapitali, darovitost, produktivne sile so v akciji. Poudarili smo že, da imajo še težke probleme pred seboj. Obšutna kriza v industriji, 160.000 nezaposlenih, kar zahteva 1 milijardo čeških kron za podporo. Za naše trgovsko zvezo je hitri dvig češkega denarja velika ovira. Mnogo skrbi je povzročila češka valuta našim kupcijskim krogom. Pod avstrijsko - nemškimi vplivom se je pri nas vzdrževalo večje zaupanje do stare marke kakor do mlade češke krone. To krivo zaupanje je stalo težke novce ne samo pri nas, tudi po drugih državah.

Dvig češke krone je činjenica. Vse kaže, da ni plod umetnih prizadevanj vlade in da se ohrani dobljena pozicija. Resnična gospodarska pridobitev, blagodejni vpliv porasle vrednosti češke krone se pokaže in uveljavi, ako se posreči spraviti novo vrednost češke krone v pravo razmerje z blagovnimi cenami. Navzlic tako močno narasli vrednosti denarja na internacionalnem trgu se na Češkem življenje ni pocenilo temu primerno. Cene morajo pasti v notranjem prometu, sicer denarne vrednosti ne prinesejo praktičnega blagoslova. — Nastaja pa še druga potreba — in tu smo mi z našo trgovino jako zainteresirani — da češki industrijalci primerno porastu svojega denarja znižajo ceno svojih produktov zlasti manufakturnih. Vlada, ki pripravlja znižanje voznin, daje dober zgled. Opasnost je sicer, da njih lastni novci prohibitivno vpliva na njih izvoz v našo zemljo. To bi bil nevshečen pojav na gospodarskem polju za nas, ki si želimo medsebojne čim živahnije gospodarske penetracije. Na mestu bi bilo, da se češka industrija, koja ima odlične vodnike, pravočasno preorijentira in akomodira, sicer bo samoposibi prišlo do tega, da se ojači na škodo češkega italijanskega import k nam. Italijani so se v štirih letih mnogo naučili trgovsko in industrijalno. Videli so, da je pri nas močen trg. Uverili so se, da se pri nas zmaguje le z dobrim blagom in pošteno kupčijo.

Spricho vstrajanja visokih blagovnih cen na Češkem po mogočnem dvigu valute pridobiva mnenje onih ekonomov, koji trde, da je za dežele z opešano valuto koristnejše počasno, etapno dvigavanje, nego sunkovito. Za gospodarsko blagostanje smatrajo stabilnost za ugodnejšo, nego večno valovanje ter hipno dvigavanje, koje povzroča čisto presenečenje in nezaupanje celo pri lastnih državljanih. Zdi se, da je dispoziciji navzgor dati prednost navzlic neogibnim krizam, osobito v mladih državah. Pri vsem tem pa treba odločnosti in trdnje volje državnim krmiljarjem tudi napram domačim producentom in trgovcem, koji iz umevnega kupčijskega egoizma žele ohraniti čvrste cene tudi ob izboljšnem denarju. Vsek se brani izgub v gospodarskem življenju. Duh, ki mora stati in voditi nad sebičnimi strujami, je vlada in uprava, koje deviza mora biti skrb za javni blagor in za splošno blaginjo. Vlada ima mogočen aparat v rokah. Tudi naš denar se je dvignil zadnji čas. Želimo dobrih posledic tega dviga za življenski standard v naši državi. Vlada je na jesen dobro začela. Naj vstraja in pokaže tudi producentom, eksporterjem, bankam in njih zaščitnikom, da ji je res pri sreču obči blagor.

Mario Sovič.

OFICIJELNI KURZ TUJIH VALUT.

— Beograd, 23. septembra. (Izv.) Generalni inspektorat ministrstva financ objavljajo oficijelni kurz za tuje valute. Kurz velja pri vseh pristojbinah in takšah za čas od 1. do 31. oktobra. Oficijelni kurz določa: 1 napoleon 267 dinarjev, 1 turška lira 320 dinarjev, 1 funt sterling 305 dinarjev, 1 dolar 69 dinarjev, 100 francoskih frankov 520 dinarjev, 100 švicarskih frankov 1275 dinarjev, 100 italijanskih lir 278 dinarjev, 100 nemških mark 4.65 dinarja, 100 češkoslovaških kron 223 dinarjev, 100 madžarskih kron 2.80 dinarja, 100 avstrijskih kron 0.095 dinarja, 100 poljskih mark 1 dinar.

KREDITI ZADRUGAM ZA PREHRANO PASIVNIH KRAJEV.

— Beograd, 23. sept. (Izv.) Namestnik ministrskega predsednika minister Kosta Timotijević je včeraj opoldne pozval k sebi člane upravnega odbora narodne banke ter jih naprosil, da dovolijo banka krediti vsem onim zadrugam, ki so prevzele prehrano pasivnih krajev. Člani odbora

so ministru izjavili, da pride vprašanje dovolitve kreditov takoj na prvi seji v razpravo.

POVIŠANJE TELEFONSKIH PRISTOJBIN V AVSTRIJI.

— Dunaj, 23. sept. (Izv.) S 1. oktobrom se povišajo telefonske pristojbine za 4kratni znesek.

Popolen zastoj uvoza.

Generalni inspektorat ministrstva financ že tri tedne pripravlja novo odredbo za promet z devizami in valutami. V tem času pa so smeli devizni odbori pri Narodni banki in njenih podružnicah izdajati le v izjemnih primerih odobrenja. Ta prehodna odredba je veljala do včeraj 20. septembra. Za ta odredba je skoro onemogočala uvoz.

Sedaj pa je že tri tedne, kar je prenehala veljavna, prehodna odredba, nove odredbe pa še vedno ni, tako da je preprečen sploh vsak uvoz.

Trgovina, industrija in obrt so od nove odredbe pričakovali olajšanje neznesnega stanja, ki ga je povzročila prehodna odredba, namesto tega se je zadnje tri dni položaj še do skrajnosti poslabšal. Blago sicer prihaja dan na dan k carinarnicam, toda se ne more oddajati strankam.

Trgovina, obrt in industrija ne morejo kriti nujnejših potreb. Nagli pokvari podvrženo blago se kvari. Lesarinih bo povzročila velikanske stroške, kar bo blago podražilo in doneslo nov pripravek k draginji. Umevno je, da vlada v gospodarskih krogih silno razburjenje. Industriam preti nevarnost, da bodo radi nedostatka materiala morale prekiniti obratovanje, delavstvu pa growth, da postane brezposelen. Vzpricho tega položaja sta trgovska in obrtniška zbornica ter Zveza industrijev brzojavno intervenirali, da se nevdružnemu stanju takoj odpomore.

— g Cene krompirja na Dunaju. Dunaj, 23. septembra. (Izv.) Cene krompirja so včeraj zelo padle. Kilogram krompirja velja 1200 K. Cene sadja in zelenjavi so ostale neizpremenjene.

— g Dobava kotlarskega materiala in bakra in medu. Ravateljstvo državnih železnic v Sarajevu raspisuje za dan 10. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne pismo ofertalno licitacijo glade dobave kotlarskega materiala iz bakra in medu (ležišča za lokomotive, bakrene cevi, bakrene pločevine, bakrena žica, medena žica in medena pločevina). Predmetni oglas z natančnimi podatki ki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Julijska krajina.

— Z Goriškega. Nasprotniki avtonomije, za katero se potegujejo Slovenci in Furlani z goriškimi Lahi vred — izvenzki fašiste — hočajo raztrgati goriško deželo. Vlada ni naklonjena avtonomiji, pač pa je naklonjena predlogu nasprotnikov avtonomije, da naj se bovec in Kobarid prikljopi k Vidnu, Postojna in Sežana pa k Trstu. K Goriči bi priključili okraj Palmanuova ali kaj več, samo da bi italijanski živali presegel Slovence. Vlada stoji na stajšču, da mora obojema pokrajina imeti čisto italijansko upravo. Slovenci se hočejo boriti do skrajnosti za avtonomijo, za katero se krepko poteguje tudi list »L' Azione«, ki je glasilo skupine okrog goriškega župana, in izjava, da se dala v Vidnu z vso silo na to, da bi si navezal nase goriško pokrajino. To bi pomenilo smrt za Gorico. Zato se bo goriško mesto trdno branilo vsaki prikljopitvi in hoče vztrajati v boju za avtonomijo. — Vpisovanje v ljudske šole v Gorici se prične 25. t. m. Dolžnost slovenskih staršev je, da vpišejo svoje otroke v slovenske razrede. — Politčno društvo »Edinost« v Gorici bo imelo v ponedeljek važno sejo o politični situaciji. — Fašisti zahajajo zadnje čase pridno v slovenske trge in vase. Tako so bili pred kratkim v Kanalu, sedaj pa v Brdih in v Kojskem so baje ustanovili fašistovsko društvo. Tako bomo kmalu tudi slovenske fašiste! — Prihodnji mesec se otvori v Gorici v ulici Škofjeva mosta slovensko Alojzijevo. V zavodu se otvori tudi zasebna pripravništva za gimnazijo. — V Gorici je umrl bivši ravatelj goriške gimnazije F. Šturm. Mnogoštevilni njegovi učenci so ga ob tej priliki spominjajo prijazno, ker je bil jako dober mož. — V Gorici se je pojavil dijaški socialni tečaj, na katerem je v sredo 20. t. m. predaval tudi profesor F. S. Pinžgar iz Ljubljane in sicer je predaval o dijaštvu in socialnem delu ter o socializmu. — Akademsko in rijsko društvo »Adria« priroja po čezli predavanja. Ta teden so predavali v Vrtojbi o spolnih boleznih, v Solkanu o kužnih boleznih, nadalje v Nabrežini in v Brdih o narodnem gospodarstvu, v Podgori pa o svetovnem in življenskem nazoru. Pripravljajo se nova predavanja. — Ustanovni občni zbor Splošnega slovenskega ženskega društva se bo začel 24. t. m.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 23. septembra 1922.

— **Protest.** »Jutro« piše z ozirom na moj članek »Po zagrebškem kongresu«, da sem do zadnjega časa odgovoren za vse čine JDS odnosno njenih voditeljev. Quod non! Že enkrat sem imel priliko pojasniti, kako se je delala visoka politika v načelstvu JDS. Namreč ta politika se sploh ni delala v načelstvu, ampak mimo nje v neki stranski vladni stranke. Tam so se reševala vsa važnejša vprašanja, zlasti personalna, ki jih je moralo načelstvo kratkoma pogoltniti. Da to sicer ni šlo brez protestov, o tem lahko pričajo zapisniki načelstvenih sej. Zaradi ljubege miru in zaradi discipline smo vzdržali in nismo takoj izvajali potrebnih posledic. Do tega smo se morali odločiti, ko je prišel na dan višek nelojalnosti, ki ga more doživeti kolikar disciplinirana stranka, samolastna uporaba od Jadranske banke stranki na razpolago danih sredstev z drugimi pripadki vred. No, in seveda sedaj mi kršimo strankino disciplino! Čudna politična morala! Pa gospoda si jo zna sugerirati, kakor so že bili spretni v tem, da jo sugerirajo tudi svoji okolici. Discipline ne krši oni, ki se upre nemoralnim činom gotovih strankinih članov ali skuplin, discipline krši, kdor pokriva ne nemoralne čine. Edino ti so krivi vsem nadaljnjim posledicam, zlasti taji, da imajo politični nasprotniki korist od nastalega razdora. Organizma, ki v samem sebi nima toliko zdrave življenske sile, da bi izločil strupena telesa, ne pomagajo nobena umetna zdravila. Postane žrtev zastrupljenja.

Dr. Ravnlhar. — Koncentriran ogenj proti »Slovenskemu Narodu«, dr. Ravnlharju in vsem onim, ki nečejo zavezanih očmi slediti katastrofalni politiki dr. Kukovca, so otvorili »Tabor«, celjska »Nova Doba« in »Jutro«. Priznavamo, da je borba potrebna in včasih tudi koristna, mnenja pa smo, da je koristna samo takrat, ako se giblje v gotovih mejah, ako je stvarna in ako ne posega v osebnosti. V koliko pa je borba imenovanih listov stvarna in dostojna, se lahko javnost sama prepriča. Načeloma smo se že meseca in meseca izogibali vsaki polemiki, vkljub temu je nas dr. Kukovec neprestano napadal po svojih listih in je zanesel ta boj celo na javne shode. Morali bi imeti poljško kri, ako bi ne reagirali na podtikanja in sumnjive, ki jih je imenovan politiki nagrmadil proti nam v svojih osebnih glasilih. A sedaj, ko smo, izzvani in prisiljeni, udarili nazaj, pa zavija dr. Kukovec glasilo »Tabor« hinavsko oči in ključa na pomoč »zbor zaupnikov v mariborski oblasti, da se zavzame stališče proti — g o n j i, ki se je začela v »Slovenskem Narodu« zoper vse institucije, ki jih dajejo veljavni zakoni severnim pokrajnam Slovenije«, na drugem mestu pa grozi »ako hočejo gospodje pri »Narodu« za vsako čeno pogoltniti apatijo do Ljubljane v severnem delu Slovenije, naj le nadaljujejo s pisanjem v tem tonu.« — Ne prihaja nam na misel, da bi zavračali prozorna sumničenja dr. Kukovečevega »Tabora«, samo to pravimo: Gotovi gospodje delajo v svoji slepoti, nepravdnosti in borniranosti tako katastrofalno politiko na slovenskem Stajerskem, da jih bodo proklinjali še pozni naši zanamci, ki bodo morali popravljati grehe onih, ki sedaj žal odločajo o usodi naše obmejne Stajerske.

— **Vojaška oblast in naš list.** Iz Valjeva in drugod nam poročajo, da plenijo vojaške oblasti naš list, ki dohaja na naslov naših tam služečih vojakov. Pozivamo ministrstvo vojne in mornarice, da nam pojasni, od kdaj in zakaj naši vojaki ne smejo šteti »Slovenski Narod«? Ali smo v Avstriji?

— **O vsesokolskem zletu v Ljubljani** prihaja newyorški »Glas Naroda« iz peresa g. A. Šabca zelo simpatično pisano poročilo. Pravi, da je pričakoval mnogo a s radostjo priznava, da je ta impozantna prireditelj nadkrilila vsa njegova pričakovanja. Svoj kongres sestavljeni spisi končuje s besedami: Pripomnim naj samo še to, da ostane ta zlet vsakemu udeležniku v trajnem lepem spominu. Bila je to največja manifestacija pobratimstva Sokolstva in vojske, češkoslovaškega in jugoslovenskega naroda, triumfalna manifestacija jugoslovenske življenske sile in narodnega jedinstva. Naj bi vsi ti mladi idealisti korakali tudi nadalje po začrtani poti domovinske ljubezni, ker s tem bodo mnogo storili za zunanji ugled države in za notranjo okrepitev in konsolidacijo svoje domovine. Zato! Živeli!

— **Mnenje o državnih himni.** V beogradski »Politiki« z dne 19. t. m. čitamo: »Priatelj iz Vojvodine nam piše: Jaz bi spremenil razpored sviranja naše državne himne v toliko, da bi se najprej morala svirati koračnica »Naprej zastava slave«. To bi naj bila srbska himna. Za to se naj poje ali svira »Bože pravde«, in ta naj postane hrvatska himna, ker se Hrvati od nekdanj bora baje za pravdo in pravico. Slovenci, ki imajo Bled in Bohinj, naj prepevajo: »Lepa naša domovina!«.

— **Kongres jugoslovenskih sodnikov.** Ki se ima vršiti v Beogradu, se udeležita iz Slovenije kot delegata sodna svetnika Peter Keršič in dr. Pavel Skaberné iz Ljubljane.

— **Pri okrožnem agrarnem uradu v Mariboru** je imenovan za referenta II. razreda Adalbert Vedernjak, referent kmetijskega oddelka poljedelskega ministrstva v Ljubljani.

— **Poseben vlak češkoslovaške dece.** V petek po noči se je vrnil iz Daruvara preko Maribora poseben vlak s češkoslovaško dečo, ki se nahaja na povratku z počitnic v domovino.

— **Septemberski spomini** so v maršičem bridki. In te bridkosti jim ne vzame niti zob časa, niti slava in — samo hvala, ki se je nekako vsilila prav nepoklicana v to tragično našo zgodovinsko epizodo. Ta čas je bil za našo avstrijski svinec po naši razjarjeni Ljubljani, kateri je vzklopela kri, kakor mora vzklopiti vsakemu, še tako ponižnemu živinčetu, ki je tepeš in suješ in trpinčič na vse človeške in nečloveške načine! In prav tako se je tačas godilo nam Slovincem, ko je bila n. pr. ena nemška reklamna tabla, en nemški napisek več vreden in večjeje varstva potreben, nego odločno izrazita volja: slovensko lice cele Ljubljane. Vsem, ki so ta spontani poskus vstajenja našega podprli, vsem, ki so v znamenju neustrašnega poguma in narodne najčistejše zavesti nastopili z odprtim vizirjem proti nemškonalnemu hipervozništvu ljubljanskih kazinov in njihovih skritih in očitih zveznikov in — zaščitnikov, v večna čast in slavo! Trpeli so in z mučeniško slavo nastopili pot do preranega, toda slavnega groba! Vsem tistim pa, ki šele sedaj — po dolgih letih odpirajo svoje septemberske vizirje in se na ogled postavljajo v raznih epilogh in s postumno slavo ozaljšanih člankih, ne mislimo in nečemo klicati v slavo spomin njih spomin vseh tihih in nemih žrtvev, nemih radi tega, ker so raji hudo trpele, prevzele nase vso krivdo in preganjanje raznih znanih rabeljnov, nego da bi tudi le črhale in zatajile svoje junaštvo. Danes jih veliko že počiva v večnem miru. Tisti pa, ki še žive in sicer prav dobro žive, pa si pletejo svoje lavorike, ki naj jih v teh razburkanih časih razsvetlijo z junaškim svitom, dobrodošli! ravno sedaj, ko se pripravljajo in bližajo časi zelo potrebne agitacije. Upajmo pa tudi — končne odločitve — glede teh živih žrtvev brez junaštva ali pa — junaštva brez žrtvev!

— **Odmev rauta industrijcev na Bledu.** Prijatelj našega lista nam piše: Mučič se v Beogradu, sem imel tudi posla pri načelniku oddelka za industrijo in obrt v trgovskem ministrstvu g. Milivoju Saviću. Med razgovorom sem vprašal tega najodličnejšega pospeševalca naše industrije, kako to, da se letos ni udeležil otvoritve vzorčnega sejma v Ljubljani. G. Savić mi je na to vprašanje odgovoril, da oficijelno nikdar ne pride več v Slovenijo, ker mu njegova čast ne dopušča, da bi riskiral, da bi mu radi toaletnih predpisov kdo zabranjeval vstop h kakim prireditelj, kakor se mu je to zgodilo na routu industrijcev na Bledu. Izgovor, da je frak predpisal minister dvora, ne drži, ker ima g. Savić v rokah pismo ministra dvora, da ta ni predpisal za rout fraka. Sploh sem dobil iz razgovora z g. Savićem utis, da je radi tega incidenta silno užaljen. Rekel mi je, da je njemu vojska vse uničila in je vesel, da si je mogel nabaviti tako obleko, s katero je hotel posvetiti industrijski rout. Dotičnim, ki so to žalitev povzročili, svetujemo, da storjeni greh popravijo. Nikakor ne gre na ta ali drug način žaliti tako odličnega, v svojem činu tako visoko stoječega državnega uradnika, posebno pa industrijski krogi ne bodo trpeli, da bi klor kratki uglede radi takih malenkosti tako odličnemu pospešitelju naše industrije, kot je načelnik g. Savić.

— **Povišanje brzojavnih pristojbin.** Pošto ravnateljstvo nas je danes ob 12. telefonično obvestilo, da se ponedeljek dne 25. t. m. zvišajo brzojavne pristojbine. Odslej bo treba plačati za vsako besedo namesto dosedanjih 30 par 50 par, najmanjša pristojbina za vsako brzojavko pa je 5 dinarjev. Blanket, ki je do sedaj stal 20 par, bo odslej veljal 50 par. Priznava, da katero je bilo treba sedaj plačati 50 par, bo odslej stala 1 dinar. O zvišanju poštinih pristojbin govorimo na drugem mestu. Vse to, kar je tamkal reže-

no o zvišanju poštinih pristojbin, velja tudi za brzojavne pristojbine. Kaj pomaga boj proti draginji, ako je državna uprava sama največji dražitelj?

— **Italijanska vlada in upepeljen hotel »Balkan« v Trstu.** »Prager Tagblatt« priobčuje tole poročilo iz Rima: »Italijanska vlada je odklonila zahtevo češkoslovaške (?) vlade, da plača odškodnino za hotel »Balkan« v Trstu, ki je bil upepeljen ob priliki svoječasni polučinah izgrediv.«

— **Slovenska banka ima danes v soboto svoj izvanredni občni zbor.** Udeležba je, kakor čujemo, zelo lepa, pa baje tudi zelo — bojaželjna. Tudi v tej banki so se v zadnjem času pojavili dve struji, ki bjieta sedaj svoj boj za vlado in večino. Ker se menda vendarlo še doseže sporazum glede nekaterih zelo spornih točk in splošno zanimivih dogodkov, o katerih se je zadnje dni marsikaj pripovedovalo po Ljubljani in po Zagrebu, danes opuščamo vsako opazko. Pridrujemo pa si o tem izrednem občnem zboru in o tej menda resnično izredni bančni zadevi poročati podrobneje, ker vztrajamo na svojem stališču, da se mora iz našega gospodarskega življenja pospraviti in pomesti vse, kar ni zdravo, kar ni pošteno in kar tudi kolikar spominja na — recimo — egoizem ene ali druge vrste.

— **Naše obmejne razmere.** Opetovano smo že poročali o škandaloznem postopanju naših obmejnih uradov in zahtevali upravičeno ureditev teh nevarnih razmer, ki najbolj kvarijo ugled naše države v inozemstvu. Evo vam nov slučaj: Francoski pisatelj Lichtenberger, ki je lani potoval po Sloveniji, je spisal po pariških listih več člankov o lepoti naših planin. Tako je bilo privabljen leto mnogo Francozov na Bled, med njimi trije učitelji. Na obmejni postaji jim je naša straža vzela potne liste, toda naenkrat so se pri njej izgubili. Sedaj pride pa najlepše: Francozom so je zagrozilo z ječo, češ da so goljufi, ki so prišli brez potnih listov. Nazadnje se je eden izmed njih spomnil, da so njih imena zablježili v zapisnik, ko so jim odvzeli potne liste. Straža je šla iskat in res našla navedena imena zapisana. Na ta način so se Francozi rešili ječe, toda potnih listov niso dobili nazaj, zagrebški francoski konzul jim je moral izstaviti nove.

— **Smrtina kosa.** V Notranjih Občilih pri Ljubljani je umrl v 89. letu starosti trgovec s senom in slamo Janez Opehelli. Blag mu spomin!

— **Uradniška pragmatika.** Iz vpkoljenih krogov nam pišejo: V zadnjem dopisu v »Slov. Narod« št. 213 neki g. uradnik hvali uredbe, katere nam podari pragmatika. Vse dobro pričakuje od nje. Kako pa je vendar to, da pri raznih zboraovanjih, kjer se je govorilo o pragmatiki, ni uradništvo nikdar o starih vpkoljenih niti ene besedice izpregovorilo. Za nje se ne briga nobeden aktivni nameščeneo. — Kdo pa je vpkoljenec? Vsi vpkoljenec, naj si bodo uradniki, profesorji, učitelji, inženirji, ki imajo smatrati danes kakor preje za državne nameščence. Vpkoljenec so za državo vsak v svojem poklicu največje preje delovalec. A glejmo! — Vpkoljenec naj tolaži le člen § 243 nove pragmatike, ki pravi, da izide poseben zakon o pokoljalnih. Tam so jim za 60% stara pokoljalna povisali Stari vpkoljenec je vendar obilno delal po uradih in kolah, zakaj ne bi mogel biti enako plačan s pragmatiko? In ali so bili morda vpkoljenec kdaj slabi profesorji, uradniki, učitelji, inženirji? Kdor bi kaj takega mislil, bi se grdo motil! Posebne pokoljalne skake zakona oni ne potrebujejo! Po pragmatiki § 148 in 149 se tudi stari vpkoljenecem nakaže sedaj pričakovana pokoljalna. Takojšnja naredba bi vse pomirila. Saj vpkoljenec ne bo dolgo zvišal tega denarja. Čez 70 let jih malo živi. Vsi uradniki imajo boljše čase po novih uredbah, tako jih tudi vpkoljenec pričakuje.

— **Draginja in kmetje.** Prejeli smo! Tudi kmetje tarnajo nad draginjo, kar je umerno, a jo poznajo in priznavajo le, kadar morajo sami kaj kupiti. Pred meseci sem hotel kupiti od kmeta 1 seženi drv. pa mi jih ni pripeljal takoli: mesec dni posameje se zgledal pri meni, rekoč: drva so sdaj dražja, sa to in to ceno jih dam. Pravim, pa naj bol Toda kmeta le ni bilo in drva so šla v cenl neprenehoma višje in višje! Tako se dela tudi draginja! Blago se združuje, dokler se mora, potem pa, ako ne plačaš prav mastno, pa gre v Italijo! Za seženi drv, ki sem ga dobil pred vojno za 20 K, sem moral šteti 1800 K. To je več kot odgovarjajoča slata vahat! Pomolam bomo trpeli na pomikanju mabe in lesa, kljub temu da je država bogata na tem blazu! Res žalostno! Dajte uradnikom i. dr. plačo v slati valuti, davke pa predprijte tudi v taki voljavi! Pripomniti mora vsak rasoned, da vpliva draginja tudi na kmeta demoralizujoča. Med vojno mi je dejal neki preveč odkrit kmet: Ko bomo mi imeli blago in denar, so bo težko kupovalo od nas! Dovolj povedano. In kakšno hrano dobe ponekod posl, je znano. Vse to vstvarja samo mizerijo, ki bo končno tudi kmetom škodovala. — Drž. uslužbenec.

— **Spor med državnim erarjem in Antonom Kristanom.** »Vreme« poroča, da jo nastal med generalno direkijo državnih posestev in upraviteljem veleposrestva Belje Antonom Kristanom spor zaradi načina uprave, vključb in razdelitve dobička. Zato so odpravili na veleposrestvo Belle finančni ministri Kumanudi, generalni direktor državnih posestev Milošević, parlamentarni kontrolni odbor, obstoječ iz poslanecv Sevlca, Staliča in Sečarova, ter strokovnjaka

vseučiliški profesor dr. Vlainac in načelnik ministrstva šum Gačič. Ta komisija ostane v Belju teden dni in bo natančno pregledala vso upravo.

— **Kateri zdravstveni zavodi so oproščeni poštine.** Ambulatoriji v bolnicah v Ljubljani, Mariboru in Celju, državna ambulatorija za spolne bolezni v Ljubljani in Mariboru, bakteriološki postaji v Ljubljani in Mariboru, dispanzer za matere in dojenčke v Ljubljani in Materinski dom v Ljubljani so prav tako državni zdravstveni zavodi, kakor občne javne bolnice, blaznice in hi-ralnice. Zato so ti zavodi prav tako oproščeni poštine kakor vsi dobrodelni zavodi, ki so naštet v členu 2, točka 10 zakona o poštinskih prostosti.

— **Katere kmetijske zadruge so oproščene poštine.** Na predlog poštne minist-ra je izdal ministriški svet odlok, da se vse zadruge, katere so bile doslej vplačane v Zvezni srbskih kmetijskih zdru-g (Savez srpskih zemljoradničkih zdru-g) v Zagrebu, oproste poštine, ker so se združile na podlagi vplačane materialne odgovornosti (laststva) v Zvezo srbskih kmetijskih zdru-g (Savez srpskih zemljoradničkih zdru-g) v Beogradu. Potemtakem se je razlil (srbski) zakon o poštinskih prostosti zemljoradničkih zdru-g z dne 4. oktobra 1899, tudi na te kmetijske zadruge in so torej njih pismenke in denarne pošiljke, ki gredo na Glavno zvezo ali pa na Glavno zadrugo v Beogradu in obratno oproščene poštine. To velja tudi za vse tiste zadruge, katere se še bodo združile z Zvezo srbskih kmetijskih zdru-g v Beogradu. Pomniti pa je treba, da velja ta zakon samo za pismenke pošto in za denarne pošiljke (nakaznice), nikakor pa ne za pakete, in da so te kmetijske zadruge oproščene poštine samo v prometu z Zvezo in z Glavno zadrugo v Beogradu in obratno.

— **Prodniklja telepat Svengalija.** Svo-tovoznaš telepat Svengalij, ki se muči te dni v Ljubljani, je priredil večeraj popoldne pred Mestnim domom prvo produkcijo. V navzočnosti mnogobrojne občinstva je izvajal dva poizkusa, rešil je dve težki nalogi, ki sta presenetili vse navzoče. Posebna komisija zanesljivih gospodov je položila goštelj Skrem v Zalaznikovi kavarni zlat prstan v žep. Nato je odpeljala v avtu neko gospodično kot domnevno tatico na most pri Prulah. Z zavezanimi očmi je posadila komisija telepat v avto in skupno z medijem so se odpeljali po Ljubljani. Z nenavadno sigurnostjo je telepat dirigiral avto v mestu, ki mu sticer ni znano, v-vel ustaviti pred Zalaznikovo kavarno kjer je med občinstvom našel g. Skrem in ji potegnil iz žepa prstan. Nato se je komisija odpeljala s telepatom, ki je ves čas dirigiral avto, po Krakovskem paspu in dalje proti Opekarski cesti, kjer je telepat ustavil dotično gospodično. Sodeč po teh izvrstno posređenih poizkusih, bo tudi naša in nedeljska produkcija v Mestnem domu zelo zanimiva.

— **Nasilen ljubimec.** Strojnik Ivan C. iz hovega Vdmata je že poročen, pa vendar ga srce še vedno vleče k svoji nekdanji ljubici branjevki Ančki. Ker se pa slednji ne ogreva več srce za »ranjaka Janeza«, je ta silno ljubosumen nanjo in svojo ljubezen ji je izkazal večkrat. Prišel je v njeno stanovanje, je obkladal z najslajšimi prilikmi ter se je končno dejansko lotil. Začel jo je premotavati in daviti ter bi jo še res zadal, da ni interventural hišni gospodar, ki je ugaljonega ljubimca vrgel iz hiše. »Janez«, ki je drugače korekten mož, je dobil povabilo na policijo, Ančka, ki se ji pa na vratu poznalo znaki ljubezni, premišlja: »Oh, kaj vae ta ljubezen stiri.«

— **Razne tatvine.** Kostrunji prijatelji so odnesli posestniku Juriju Roberniku na Močkovski planini na Spodnjem Jezerskem pet ovac. Že pred dvema mesecema so mu izginile tri ovce in Robernik je bil mnenja, da so se zatekle. Pretekli teden pa so mu izginile še dve in začel jih je iskati. Po dolgem iskanju je našel na planini štiri pare ovčjih nog. Sum tatvine leži na tamkal zaposlene drvarje in granarčije. — Posestnika Tomaža Hribarja v Savinji peči so dne 16. t. m. obiskali neznanj tatovi. Odnegli so Tomažu Hribarju 20.000 kron vredno kožuho-vinast suknjič in njegovemu sinu Jerneju obleke in čevljev v vrednosti 8000 kron. — Neznanj storilec so vlomili pri posestniku Matiji Korošinu v Nadgorici, občina Črnuče. Ukrali so njemu in njegovi ženi za 14.000 kron razne obleke in perila. — Živl-nodravniku Nikolaju Zadnikarju iz Kamnika je bilo ukradeno 1000 kron vredno kolo. — Na Aleksandrovi cesti je bilo Vinkotu Mraku ukradeno kolo znamke »Eskas« vredno 7000 kron.

— **Promenadni koncert.** Muzička Dravske divizije priredi v nedeljo dne 24. t. m. ob 11. uri pri ugodnem vremenu pod vodstvom kapelnika dr. Jos. Čerina v »Zvezdi« promenadni koncert. Spored: 1. Šebor: Marš iz opere »Tem-plarji na Moravskem«. 2. Rendla: »Veseli trenutci«. 3. Wagneri Velika fanta-zija iz muzikalne drame »Valkira«. 4. Jakl: »Jugoslovenske cvetke«.

— **Koncert v hotelu Tivoli.** V nedeljo 24. t. m. pri lepem vremenu na vrtu, pri slabem vremenu v dvorani. Godba dravske divizije ob 15. do 19. ure. Vstopnina prost. — Se priporoča Vek. Dolničar.

JAVNA ZAHVALA.

Pomožni odbor za pogorelce na Bohinjski Bistrici izreka tem potom iskreno zahvalo vsem darovalcem, kateri so ubogim pogorelcem do danes naklonili darove ter pri tej priliki ponovno apelira na vse, katerim gmojne razmere pripuščajo, da revnim pogorelcem pomagajo, ker zima se bliža, pogorelci pa nimajo v veliki večini ne obleke in ne strehe.

Pomožni odbor za pogorelce v Bohinjski Bistrici.

Smrtna nesreča pod Triglavom.

Pod Triglavom se je minoli teden zgodila tragična nesreča, katere žrtev je postal mlad češkoslovaški turist.

G. župnik Aljaž na Dovjem je 19. t. m. obvestil orožniško postajo v Mojsitani, da se je pod Triglavom, baje nekdo ponesrečil. Posestnika Valhica, ki je pod Luknjo iskala ovce, mu je namreč pripovedovala, da je našla klanke na pomoč že v nedeljo 17. t. m.; ni pa klicanju pripisovala nikake važnosti, a je naslednji dan na istem kraju zopet čula klicati na pomoč. Na podlagi tega poročila sta se napotila dne 21. t. m. orožnika iz Mojsitane Robič in Pučko v družbi z nekaterimi vaščani na označeni kraj. Po dolgotrajnem in napornem iskanju sta našla imenovana orožnika v sredo pod severno steno na posku ponesrečenega turista, mladega 18 do 19 let starega dljaka Čeha, Domnevanca, da se je pokolnil ponesrečil na Bambergovih poti, ki vodi iz Luknje na Triglav. Imel je pri sebi sokolsko člansko legitimacijo Sokola III. Praga ter češkoslovaški potni list glaseč se na ime Emanuel Kusy. Zakaj se je Kusy, ki je bil očividno začetnik v turistički, napotil sam po Bambergovih poti, ki je še za izvezbane turiste zelo težavna, je zagotvetka. Najbrže je mislil, da je ta pot najbližja v dolino. Ker je pot slabo markirana in mestoma najbrže tudi porušena, je Kusy najbrže zašel v kako steno, odkoder ni mogel nikamor. Tu je najbrže tical vso noč od nedelje na ponedeljek. Klical je na pomoč, a ker te pomoči ni bilo od nikoder, se je odločil, da se skuša rešiti sam. Ker so bile skale skoraj gotovo ledene, mu je spodrselo in padel je preko stene v prepad. — Pogreb ponesrečenca se vrši v nedeljo, dne 24. t. m. ob 14. iz Mojsitane na pokopališče v Dovjem. Turisti, oblistvino in Sokoli naj se udeležijo pogreba ponesrečenca, pripadnika bratskega člena češkega naroda.

Sokolstvo.

— **Društvo za zgradbo sokol. doma** Sokola I. Vseled nizke članarine ne moremo pri članih pobirati članarine po inkasantu, zato sporočamo svojim članom, da se sprejema članarina vsak dan med tednom po 18. uri v društvenih prostorih Sokola I. na Taboru. Članarina se poravnava po odbo-rovem sklepu do 1. novembra. — Odbor.

— **Društvo za zgradbo Sokolskega doma** v Šiški izreka vsem darovalcem in vsem, ki so sodelovali pri tomboli bratstva zahvalo. Zdravo! — Odbor.

— **Društvo za zgradbo Sokolskega doma** na Viču, priredi v nedeljo, dne 1. okt. i. l. veliko »Vinsko trgatvijo« z mnogovrstnimi zabavnimi sporedom v Sokolskem domu na Viču. Začetek s sprevodom viničarjev ob 3. uri popoldne. Vstopnina 3 dinarje.

— **Dram. odsek Sokola Moste**, priredi v nedeljo 24. t. m. ob pol 20. uri zvečer veseligr v Ljubljano go dajmo. K obilni udeležbi vabi odsek. Zdravo!

— **Ljubljanski Sokoli** začne zopet redno telovaditi v prenovljeni telovadnici (Narodni dom) v ponedeljek 25. sept. popoldne po sledečem urniku: Moška deca (od 6. do 14. leta): terek in petek od 5.—6½. Ženska deca (od 6.—14. leta): ponedeljek in četrtek od 4½.—5½. Moški naraščaj (od 14.—18. leta): ponedeljek in četrtek od 6.—7½. Ženski naraščaj (od 14.—18. leta): sredo in sobota od 5½.—7. Člani (od 18. leta): I. oddelek: ponedeljek, sredo in petek od 7½.—8½; II. oddelek: iste dneve od 8½.—9½. Članice (od 18. leta): terek in sobota od 7.—8. Vpisovanje v posamezne oddelke vedno pol ure pred začetkom telovadbe. V naraščaj in deca se sprejema samo proti pismenemu dovoljenju staršev oziroma njih pamestnikov. Zdravo!

Glasbeni vestnik.

— **Koncertna pevka ga. Berta de Papstocher**, nekdanja profesorica za solopetje na tujaknjem konservatoriju, priredi dne 3. oktobra v dvorani Filharmonije koncert. Gospa Papova je absolvirala šolo najznamenitejših koncertov in operne pevke sedanjo št. ga. Lilli Lehmann v Berlinu.

— **Pevski zbor »Glasbene Matice«** Ljubljani. Prihodnja skupna pevska vaja se vrši v ponedeljek 24. t. m. ob četrti na 7. uro zvečer v pevski dvorani. Ker se bliža pol koncertni nastopom — polnoštevilo!

Borzna poročila.

— **Curth.** 23. septembra. Današnja peča. Borza: Zagreb 1.82, Berlin 0.385, Budimpešta 0.215, Dunaj 0.0075, Praga 16.85, Milan 22.50, London 23.05, Pariz 40.70, Newyork 53.575.

— **Curth.** 22. septembra. (Direktno). Zagreb 1.75, Berlin 0.381, Milan 22.59, Praga 16.701, London 23.689, Pariz 40.651, Newyork 53.526.

— **Milan.** 22. septembra. Zagreb 1.76, Praga 14.50, Pariz 180.75, Curth 444.

— **Curth.** 23. septembra. (Preko Dunaja) Zagreb 1.85, Praga 16.85, Pariz 40.75, Newyork 53.8.

— **Praga.** 22. septembra. Beograd 42.75, Berlin 2.30, Milan 132.50, London 139.50, Curth 890., Pariz 239., Newyork 31.50.

— **Berlin.** 22. septembra. Beograd 1932, Praga 4410., Milan 65.75., Pariz 10.615., London 6150., Newyork 1390., Curth 26.000.

— **Dunaj.** 22. septembra. Devize: Zagreb 259.75, 260.25, Beograd 1039., 1041., Praga 2347., 2353., Curth 13.935, 13.965. Valute: danarji 1028., 1033., češke kro-ne 2335., 2345., švicarski franki 13.850., 13.910., dolarji 74.250., 74.550.

— **Zagrebška borza** danes ni poslovala.

Zvišanje poštne pristojbine in odprava draginje.

Nemalo nas je osupnilo, ko smo te dni čitali v dnevnih razvedljivostih, da namerava pošta uprava zvišati pristojbine v notranjem prometu kar za 100 % in to že od 25. t. m. Torej baš tisti, ki je najbolj poklican, da pobija draginjo. Država samo jo pospešuje s tem, da neprestano dviga one pristojbine, ki igrajo v gospodarskem življenju najvažnejšo vlogo in ki največ vplivajo na splošne cene. Znano nam ni, ali velja naredba samo za pisemski promet ali tudi paketni. V zadnjem slučaju bo povšek vplival naravnost katastrofalno na trgovino, industrijo in obrt, ki se poslužuje poštnega prometa. Z danes so naše paketne pošne pristojbine relativno najdražje v Evropi. V marsikaterem slučaju bo pristojbina znašala celo več, nego je blago samo vredno. Zvišanje poštne sledi navadno, kakor uči žalostna izkušnja, zvišanje železniških in drugih pristojbin. Res je, da bo skušal producent ali trgovec odvaliti povšek na konsumenta. Vprašanje pa je, če bo slednji s tem zadovoljen in pričakovati je, da si bo marsikak konsument dvakrat preje premislil, predno bo dobil od drugod kako blago, ki ga more v krajini sili pogrešati, ali pa, ki ga lahko, že tudi v slabši kvaliteti, kupi doma. Trgovski in industrijski krogi se toliko trudijo, da bi navezali čim ožje stike med posamnimi, zlasti v gospodarskem okolišju si tako odtujeni pokrajini, pa pride vladna naredba, ki vpliva na vsa la prizadevanja kot slana na pomladansko cvetje. Na ta način je vsak razvoj našega gospodarstva a priori onemogočen. Kar se z eno roko sežida, se z drugo podira. G. poštni minister bi prav gotovo kar čez noč tako horendno ne zvišal poštne pristojbine, če bi bil preje premislil, kakšne zle posledice mora to zvišanje roditi. Ne glede na to, da so z odzrom na neizbežen upad prometa zelo dvomljivi tisti večji dohodki, ki jih pričakuje, bo zvišanje poštne draginje le poostrižilo, s čimur bodo zopet prizadeti najbolj srednji sloji. Zaman so vsi ukrepi ministrskega sveta proti draginji. Je javnost z začudenjem ugotavlja, da država sama najbolj navija cene.

Izrečno povdarjamo, da je za eksperiment, kakor jih zagreši danes poštne, jutri morda železniški minister, baš sedanjih čas, ko se z vsimi silami skuša stabilizirati našo valuto, kar najnesrečnejše izbran. Po naših mislih bi bila dolžnost finančnega ministra, da prepreči v kal vsako odredbo državne uprave, ki mora na naviljale cen samo bodrilo uplavit, v širokih plasteh ljudstva pa zamoriti vsako nado, da se bodo življenjske razmere v doglednem času zboljšale.

Usojali bi si dalje pripomniti, da je v vseh modernih državah običajno, da se take, v živo meso naroda segaajo naredbe ne izvedejo preje, dokler se ne zaslišijo merodajne gospodarske korporacije. Zahtevati moramo z vso odločnostjo, da se že tudi pri nas uveljavi to samo ob sebi umevno temeljno načelo zdrave ekonomske politike. Končno še nekaj.

Dvomimo sicer, da bi celo države z urejenimi financami imele aktivne poštne uprave, ki jih pač ni mogoče voditi strogo po istih načelih, kot privatna trgovska podjetja. S tem seveda nečemo zagovarjati lahkotnega gospodarstva, marveč smo nasprotno mnenja, da naj tudi poštne uprave skušajo spraviti v čim večji sklad izdatke z dohodki. Vendar želimo, da bi g. poštni minister ta cilj dosegel z drugimi sredstvi, predvsem s poenostavitvijo upravnega aparata, ekonomično izrabo moči in štedljivostjo na pravem mestu. Dokler pa se bodo znamke naračevale

v dolarski Ameriki in tja dirigirale drage komisije, tako, da utegnejo stroški nabave znamk nižjih vrednosti presežati prodajne cene, o štedljivosti v poštini upravi pač resno ne more biti govora.

F. B.

Društvene vesti.

Mila Svedličičeva:

TELESNA VZGOJA OTROKA.

Moderna doba se glede telesne vzgoje človeka vedno bolj približuje idealom starega klasičnega veka. Vedno bolj se uveljavlja staro-helenski nazor, da mora ustvarjati visoko duhovno in gnetno kulturo le telesno jak in razvit narod. Za splošno javnost in predvsem za roditelje bo torej zelo važno opazovanje telesne vzgoje otroka, predno in ko začne posesti šolski pouk.

Telo otroka je kakor mlado drevesce, ki se da poljubno upogibati. Pretrgana in napadena telesna vzgoja zelo lahko pokvari otroku telesni organizem. Glavno načelo pri telesni vzgoji otroka ne sme biti razvoj otrokove moči in gibčnosti. Mnogokrat opazamo, da ravno telovadba, ki stremi skoro izključno za razvojem telesne moči in gibčnosti, pokvari telo telovadca, in da ravno prvi telovadci nimajo vedno najboljši in najharmoničnejši razvitega telesa. Pogled na bitja v naravi nas uči, da je najlepše telo ono, ki se je razvilo primerno svojim naravnim zmognostim. Tako nam tudi človeška narava sama kaže najboljšo pot, po kateri mora hoditi njegova telesna vzgoja. Naravno gibanje naj stopi v ospredje, ono pripomore mnogo več k razvoju lepega telesa, kakor umetno sestavljene vaje. — Otroci tudi najlažje pravilno izvajajo vaje te vrste, ker pač odgovarjajo najbolj konstrukciji njihovega telesa.

Na teh načelih je stonela tudi vsa telesna vzgoja otrok pri ženskem društvu »Atena«. Glede na to, da je v prvi vrsti na to, da bi se telovadba preveč ne oddaljila od narave, kar se danes žalobno prepogosto opazja. Vzgojitelj ni mojster, ki kaže naravi njeno pot, temveč on je le slušabnik narave, ki sledi njenim stopinjam. Ograbit se je bilo včasih pred vsem težkih umetnih vaj na orodja, ki bi lahko zelo škodljivo vplivale na telesni razvoj otroka.

Pri otroku, ki se telesno izredno hitro razvija, je treba paziti pred vsem na srec in dihanje. Otrok se hitro utruja, zato morajo biti vse telesne vaje takorekoč povite v igro, ki ga zainteresira in ne zahteva od njega preveč napora. Od otroka ne moremo zahtevati, da bi izvajal komplirane dihalne vaje, bolj primeren je za njega tek, ki povsem naravno in ne da bi se ga tudi duševno pri tem mučilo, razvija njegova pljuča in srec. Iz tega vzroka naj se mikdar otroku ne dočeti gotova vaja, katero naj otrok po gotovih predpisih izvajal, temveč se mora dati otroku vedno nekako prostost. Pove se otroku, kaj naj napravi, nikdar pa ne, kako naj to napravi. Vaje naj se večkrat na dan vpleče v igre in naj traja samo nekaj minut, da se otrok ne utruja ne samo telesno temveč tudi duševno in da ne postane nepazljiv. Izmed vaj naj se predvsem vpletajo tiste, ki razvijajo mišice njegovega trupa, torej sukanje trupa, predkron, zaklon v stran, iz hrbtne lege vstajanje do sedenja, vzdiganje ramen od tal pri trehročni legi. Moja po prošnji je zelo dobra za razvoj miškulature nog, kar je posebno važno v tej dobi, ko otrok pri hoji še nima popolnega odvoja nog. Sploh so vaje z nogami za otroka jako primerne, razven skoka v višino in globino, ki zahteva gotovo trdoto kosti, katere pa otrok nima. Tudi naj otrok ne stoji daljša časa na enem mestu. Vaje, ki izredno ne zahtevajo, da se delajo stoje, naj se izvajajo kleče ali sede. S tem se prepreči, da otrok ne dobi vnelene trupa, to je takorekoč »Mochles Kreuz«, pri čemer se gornji del hrbtenice med rameni zelo neopetno vzhaja na ven in oni del hrbtenice, ki tvori vrat pa zavije na notri. Razkoračna staja naj se ne uporablja, ker ona pospešuje razvoj X nog katerim so otroci jako podvrženi. Tudi marsikateri vaje s rokami, posebno vaje v ločni opori so za to doba neprimerne, saj v splošnem, kajti ravno s temi vajami se mnogo škoduje lepi držji telesa. Vadi naj se pa lahke vaje s palicami, proste vaje, vaje v metu. Vaje v opori so se za starejše otroke škodljive in predvsem za raz-

voj miškulature malega pomena.

Telesna vzgoja otroka do 10 leta je bolj igra kot telovadba. Pri teh igrah, ki zahtevajo vedno tek, se noge in roke dovolj razvijajo. Tek zahteva globoko dihanje in s tem se razvijajo pljuča in prsni koš. Ideal naj bodo igre na prostem, doma, vaje za miškulaturo trupa, ki pa pride pri igrah manj v poštev. Slabo držjo otroka bomo s primerno telesno vzgojo popravili, pri resnejšem slučaju naj se pa na vsak način vpraša nasvet izkušenega zdravnika.

Pripomniti je pa še treba, da naj starši puste otroka, da se kolikor mogoče mnogo giblje na prostem. Čevlji morajo odgovarjati obliki njihove noge, bolje pa je zanj, ako hodi v sandalah. Otroka treba navajati zelo zgodaj, da se začne kopati in to v tekoči vodi na prostem. Plavanje je ena najboljših telesnih vaj, ki varuje otroka od enega, da se ne premrazi v vodi. Seveda je treba pri tem paziti nanj, da se ne izpostavi nevarnosti in da ne ostaja predolgo časa v vodi, ker se lahko premrazi, temveč da jemlje poleg vodnih kopeli predvsem tudi zračne in sončne.

Otrok bo vse to rad izvrševal, ker prilja njegovemu telesnemu razpoloženju in odgovarja njegovim naravnim zmognostim. Njegovo telo se bo med temi igrami in njim podobnimi telesnimi vajami okrepilo, ter lepo in harmonično razvilo.

— Centralno tajništvo napred. omladinje iz Slovenije, s sedežem v Ljubljani, sklicuje dne 2. v večjih krajih Slovenije informativne sestanke naprednih akademikov in abiturientov, da te pred odhodom na univerze informira o kulturno-političnem in ekonomskem položaju naših akademikov v posameznih univerzitetnih mestih. Tak sestanek se je vršil za mariborsko okrožje 19. sept. v Narodnem domu v Mariboru, 20. sept. pa v Narodnem domu v Celju. Udeležilo se je teh dveh sestankov lepo število napred. akademikov in abiturientov. Sestanke je vodil predsednik Centralnega tajništva, Jurist Mežek, ki je razložil namen in pomen Centralnega tajništva. O kulturno-političnem položaju jugoslov. napred. akademikov omladinje je referiral načelnik kulturno - informativnega oddelka C T tajnik Matulović, ki je pri svojem izvajanju poudarjal predvsem dejstvo, da je kulturno delo akad. omladinje pri težkih bojih v ekonomskih družinih in pri reševanju gospodarskih vprašanj za akademike, skoro izredno zaostalo, da se bo temu žalostnemu pojavu v bodoče odpojnogo. Kako se bo to zgodilo, je obrazložil načelnik socialno-ekonomskega oddelka C T, Mloščak v svojem referatu, o ekonomskem položaju napred. akad. omladinje. C T Centralno tajništvo, ki združuje začasno je vsa napred. akad. društva in napred. srednjošolske organizacije iz Slovenije, je eminentne važnosti za napred. omladinjo tako kulturno kakor v gospodarskem okolišju pričakovati je od te organizacije mnogo dobrega uspeha v bodočnosti.

— Jugoslovanski kongres apoteke. Kara održa se dana 25. septembra po novem kalendaru u krasnom kupalištu Paliću kod Subotice. Na kongresu raspravljaju se o svim važnim apotekarskim pitanjima a napose o apotekarskoj komori i o novom apotekarskom zakonu za celu kraljevinu. Uz kongres priredjuje se mala podesna izložba uzoraka svih onih tvornica i kuća, koje rade ili žele da rade s apotekama, pa će biti i u tom pogledu odziv odličan, jer su najvažnije tvrtke već obećale svoja sudelovanje a kupališna uprava je najpripravnije ustupila dve veće dvorane za izložbu. Isto tako dozvolilo je i ministarstvo saobraćaja popust na željeznica i brodovima. Kongres je pokrenuo Savez Apotekara za Vojvodinu u Novome Sadu, koji je ustanovio kongresni biro za davanje željenih izveštaja. Biro vode potpredsednik Saveza Dušan Ilin i sekretar Vlado Jugović, obojica apotekari novosadski.

Zdravnik z bolniško prakso zastopa od 1. novembra t. l. kolge, ki grede

na dopust.

Dr. Šinkovec,

Krmelj - St. Janž na Dolenjskem.

Solstvo.

— Za tehniko v Ljubljani. Akademsko društvo jugoslovenskih tehnikov v Ljubljani nam je poslo naslednjo notico: Prve dni meseca oktobra izide publikacija ljubljanske tehniške akademije omladinje: »Zbornik o vprašanjih ljubljanske tehnike« z namenom pospešiti rešitev predelega vprašanja obstoja in razvoja tehniške fakultete ljubljanske univerze. Na podlagi sklepa ankete delegatov prof. zborov tehniških visokih šol Jugoslavije, obdržane meseca maja t. l. v Beogradu, bi se imelo okrniti vse tri obstoječe tehniške visokošolske institucije. Da navedeno ne bi bilo v korist države in poedinih prizadetih akademikov kakor njihovih vzdrževalcev je pri danih razmerah razvidno, posebno če se upošteva valutno razmerje med tu- in inozemstvom. Zavedajoč se neopornosti sklepa beogradske ankete, je stopila tehniška akademika omladina ljubljanske univerze v boj za obstoj in procvit almas matris ustanovljene z zakonom. V svojem stremljenju je našel na skupščini vseh tehnikov ljubljanske univerze izvoljeni odbor, (ki je uključen strokovnemu akademskemu društvu jugoslovenskih tehnikov v Ljubljani) umevanje pri vseh političnih strankah, strokovnih korporacijah in privatnikih, kar jasno dokazuje upravičenost zahtev tehniške akademije omladinje. Na kongresu strokovnih jugoslovenskih akademskih društev tu- in inozemstva obdržanim meseca avgusta v Ljubljani, je bil podan temelj centralni organizaciji: »Udruženje jugoslovenskih tehničar« in so se v navedenem kongresu povsem upravičeno zavzemali za neokrnjenost ljubljanske tehnike v glavnem beogradske delegacije, ki so zastopali ca 2500 beogradske tehnikov. Solidarnost celokupne jugoslovenske tehniške akademije omladinje zadavno obstaja in razvoja obstoječih tehniških visokošolskih institucij je drug dokaz pravilnosti naših teženj. Sedaj ko stojimo pred inkripcijo v zimski semester 1922/23 še ni definitivno rečeno vprašanje ljubljanske tehnike, ker se iz izumljivih razlogov zavlačuje imenovanje že meseca decembra t. l. oz. jan. t. l. po ljubljanski univerzitetni upravi predlaganih predavateljev in vsled tega ne more otvoriti sedanj. oz. nadaljnji letnik poedinih oddelkov. Da širša javnost detaljno uvidi upravičenost stremljenj ljubljanske tehniške akademije omladinje in da se pospeši definitivna rešitev vprašanja obstoja in razvoja ljubljanske tehniške fakultete izide uvodoma navedena publikacija, v katero so prispevali s članki: članki predavatelji tehniške fakultete, udruženje inženjerjev in arhitektov sekcija ljubljanskega društva za zgradbo tehniški fakulteti potrebnih poslopj ter akademski kolegi; privatniki pa z ekvivalentnimi doneski. Iz razloga, da dišništvo ne poseduje denarnih sredstev, je bila izključena samostalna publikacija; odboru se je posrežilo dobiti v to svrhu brezplačno nekaj števk revije »Nitra«, ki prinese v prvih dneh oktobra nabran material izključujoč vsak političen moment, ker strokovno organizirana akademika omladina zastopa neomajno stalšč, da je visokošolsko vprašanje — strogo kulturno vprašanje in ne politično. Vsed navedenega prosimo da se visokošolsko vprašanje izogne dnevnih publistiki. V upu, da bode vsak posameznik podpiral po svojih močeh stremljenje tehniške akademije omladinje prosimo za istočasno abstrahiranje formalne strani naših ukrepov in razmotrivanje zadeve same. Kdor dela, dela napake; iz lastnih napak se pa kakor znajo največ nauči. — Odbor.

— Kralji šolski sveti in sila kralja Aleksandra. Poročilo nam: Dasi je vika šolska oblast odredila, da imej vsaka šola primerno število slik kralja Aleksandra, ki naj bo nameščena v vsakem razredu, ignorirajo to odredbo nekateri klerikalni kralji šolski sveti po Gorenjskem popolnoma. Naročili so samo po eno kraljevo sliko z izgovorom, da nimajo denarja. Za slike avstrijskega cesarja pa so imeli ti klerikalni šolski sveti vedno dovolj denarja!

— Lileški trgovski točaj. Vpisovanje se vrši v petek 29. t. m. od 15. do 17. ure v poslopju »Mladike«. Sprejemni listi v soboto 30. t. m. ob 8. uri.

— Gospodnjaška šola v Mladiki. Vpisovanje se vrši v ponedeljek 2. oktobra od 10. do 12. ure. Redni pouk prične s 3. oktobrom.

Turistika in šport.

— Koče v Kamniških planinah. Čezrova koča na Kokrskem sedlu in koča na Kamniškem sedlu se zatvorita v ponedeljek 25. septembra t. l. Koča na Kamniškem sedlu bo v slučaju lepega vremena ob sobotah in nedeljah do nadaljnjega za silo odprta.

— Sestanke članov nogom. sekcije S. K. Ilirije se vrši v ponedeljek 25. t. m. ob 20. uri v rest. »Novi svet«. Poinostevljan nedeležba obvezna.

— Prilidnoge nogometne tekme S. K. Ilirije. — 1. oktobra igra v Ljubljani Sportverein iz Celovca, 8. oktobra Sturm 14 Dunaja, 15. oktobra prvak Koroske Amateurb-S. K. iz Celovca, 20. okt. igra Mladica Mariboru proti S. K. Mariboru.

— Tekma Hermes: Primorje. V nedeljo 24. t. m. ob 16. uri na igrišču S. K. Prilimorja se vrši prvenstvena nogometna tekma Hermes: Primorje. Hermes je mlad z la ambiciozen klub, ki je prišel šele letos v 1. razred. Oba kluba se zavedata pomena te tekme, ko se gre za 2 ali 3 mesto v prvenstveni tabeli ter bosta vsled tega dala vse svoje najboljši. Tekmo sodi g. Ochs iz Celja. Kot predtekma se vrši ob 14. uri Slovan: Primorje rez.

Razne stvari.

— Blamaža Eddy Pola v Pragi. Slavn. ameriški igralec, ljubljene vseh kinobiskovalcev je došel tle dni v Pragi vsa lila blamaža. Z velikim pompom so pralilisti primasli dolge članke o njegovih slajnih atrakcijah, ki jih je havaljal na stadijonu na Letni. Eddy Pola pa je na vsi štiri pogorel. Njegov nastop je mnogo njegovih gorečih privrženecv ohladil. Seveda v lile mu je lažje »slapso« streljati, drzno galopirati in postati junaka. Skratka Eddy Pola v Pragi ni prišel do tega, da bi pokazal vse. Njegov eksperiment je bil ta-le: Pot blazepv preobčutje v Indijanco je napeljal dva tovarna voza, kakar je prilagopal staljaloj in kričel na vse pretege Eddy Pola z desetimi »scorboll«, kot »streljalec« Praska publika, ki je v vsem tem videla samo komedijo, se je smejala ubogemu »Eddy« ki je doživel menda svoj prvi fiasco.

— Komunistična vas na Japonskem. Na Japonskem je vna Siriyassaki, ki jo upravlja štito po komunističnem načelu. Tam živi 35 družin z 320 osebami. Privlaka ne lastnine ni, razen malih krompirjevih uljvic. Moški se pešajo z ribolovom in gube je poleg tega konje in goveda, ki so pa ob činska last. Co je treba delati, delajo vsi in se potem plaša razdeli na vse enaki. Za zimske in deževne čase, kadar ni dela, se zlagajo fond. Tujeim ni dovoljen vstop v vas. V splošnem žive ti domerli socialisti vegaarijansko in so zelo zadovoljni.

— Probrisani pošteniakovci. Nekti Miler je našel v Berlinu bankovce 23. 1000 mark. Naravno je da ga je bil silno vesel, ker ravno ni bil kapitalist, vendar ga je pekla vest. Da bi zadostil žutu pošteniosti je sklenil, da ga vrne lastniku, samo bil je toliko prebrisan, da ga je preje zamenjal za dva bankovca po 500mark in jih oddal na policijo. Ker se v dolocenem roku ni nijeg oglasil, je postavnemu najditelju ostal danar Da, treba si je znati pomagati.

— Nepravdna hvaležnost. K nekemu zagovorniku v Berlinu sta prišla dva delavca, ki jih je advokat zagovarjal radi nekakega ropa. Ko sta se mu kavalirski zahvalila, sta začela namigavati, da sta »ga« zopet nekaj zavrtila in obenem sta se zahvalila za honorar, ki bi ga gospod »dolhtar« zahteval za branitev pred sodiščem. Nato sta lepo odšla in odnesla prevrženemu zagovorniku več tisoč mark vredno plašč iz gumija. Vprašanje je, če jih bo hotel g. advokat v tem slučaju zopet zagovarjati.

Darila.

— Uprava našega lista je prejela za »Družbo sv. Cirila in Metoda« G. Amalija Jugovic v Krškem pošlila 100 Din. v počastjenje spomina umrle g. učitelje Eme Jerjavove. »Jugoslov. akad. podpor. društvo v Ljubljani«. Rodbina Kavčnik Ljubljana na daruje 100 Din. mesto venca na grob pok. g. dr. Zupanca. — Šrna hvála!

Glavni urednik:

RASTO PUSTOSLEMŠEK.

Odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Tovarna v Ljubljani išče knjigovodkinjo in korespondentinja. Ponudbe, po možnosti z zahtevo plače pod »Tovarna 1902« na upravo Slov. Naroda. 7962

Gospodična

zmožna slovenska in nemška stenografijske, strojeplajne, deloma tudi korespondence in knjigovodstva, želi premeniti mesto. Dopisi na upravo Slov. Naroda pod »V. 7922«. 7922

Trgovina

z mešanim blagom v industrijskem trgu Slovenije se radi družinskih razmer z vsem inventarjem takoj proda. V isti hiši stanovanje na razpolago. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 7919

Ugodno mesto

tovarišice in družabnice se nudi mladi gospoj brez otrok ali osamljeni simp. gospodični. Udeležuje se lahko v nadzorstvu gospodinjstva ali korespondence. Ponudbe pod »Družabnica 1904« na upr. Slov. Naroda. 7964

Na prodaj je več m² brastovih desk

od 15 do 60 mm. Ogledajo se lahko na parni žagi Anton Steiner, Ljubljana. 7967

Sprejme se takoj

proti dobri plači priden in zanesljiv sluga, ki bo obenem tudi likozant. Ponudbe pod »Zavarovalnica 1971« na upravo Slov. Naroda. 7971

Absolvent drž. trg. šole

išče mesta v valetrovini ali lesni trgovini. Gre najraje na delo. Pooumbe pod »M. M. 7945« na upr. Slov. Nar. 7971

Na Bledu se prod

hotel KAPS, št. 14 pod Gradom. s popolnoma nov, ima 25 notranjih prostorov, 15 popolnoma mebliranih in celotno posteljno opremo, dve vel dvorani in vse priprave za hotel. Da 2 elegantna vrta, celotna električna svetiljavnja. Proda se takoj za tri milijona dvestotisoč kron. Franoj Stopar, vinski trgovec, Šenbel št. 16 Novo mesto. 7960

Sprejme se

učenka v delikatesno trgovino M. Ravbar, Jurčičev trg 3, Ljubljana. Hrana in stanovanje v hiši. 7967

Inzerirajte v Slov. Narod.

Učeniški v delikatesno trgovino M. Ravbar, Jurčičev trg 3, Ljubljana. Hrana in stanovanje v hiši. 7967

Zahvala.

Vsem, ki so blazali dragemu pokojniku, gospodu

Avguštinu Štefančiču

učitelju v Kamniku

poslednjo čas, se najtopleje zahvalujemo. Posebno zahvala smo dolžni njegovim gg. kolegom in prijateljem za gniljivi žalostniki, nadalje celokupnemu učitelstvu, čast. duhovščini, uradništvu, orožnikom, sosedom in vsem prijateljem in znanec, kateri so spremlili blagega pokojnika na zadnji poti.

Višmarje, dne 28. septembra 1922.

Ostali soredniki.

Traži se za industrijalno poduzeto vrstan

knjigovodja ili knjigovodstvinja perfektno bilancista, sposoben u vodjenje tvorničkoga knjigovodstva za nastup odmah. Samo provokasne sile neka izvole upravit svoje pismene ponude uz prepis svjedodžaba na »Viktorin«, tvornica kemičkih proizvoda, Zagreb. Jukičeva ulica 14. 7968

Strojni tehnik

z večletno prakso, zmožen samostojno voditi manjši obrat ali kot pomožna moč pri večjem obratu išče mesta. Nastopi lahko takoj. Ponudbe do 28. t. m. pod »Strojni tehnik 1945« na upravo Slov. Naroda. 7946

Spreten puškar

ki zna tudi delati kopita in bilancisti dobi trajnega dela. Ponudbe z zahtevno plačo na A. Z. Beregszászy, Vn. sac. Banat. 7924

+

S potrtim srcem naznanjamo prežuto vest, da je umrl naš nadvse ljubljani soprog, oče in stari oče, gospod

Janez Gechelli

trg. s sonom in slamo

dne 22. septembra t. l. ob 1. uri po kratki in mučni bolezni v starosti 89 let. Pogreb se bo vršil 24. t. m. ob pol 10. uri na domačem pokopališču.

Notranje Gorice, 22. septembra 1922.

Žalujejoči ostali.

Dr. ing. Miroslav Rasal

odgovorno poverjeni starši inženir in
mašina stavbenik

Ljubljana, Kranjska 11.

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

Stavbno podjetje in teh-
nični inženirski in ma-
šinski inženirski in ar-
hitekturni inženirski
inženirski inženirski
inženirski inženirski

**Dobro ohranjen
otroški voziček**

se ceno proda. — Planinska cesta 173,
Ljubljana 7. 7943

Učiteljica

v Ljubljani sprejme pisarniško delo na
dom. Naslov pove uprava Slovenskega
Naroda. 7896

Kupujem

namizna jabolka

franko-kolodvor. — Ponudbe pošte re-
stante br. 2448, Beograd. 7960

Porabo klavirja

liče gospod za 2 uri na teden. Ponu-
be pod „Klaviir 7877“ na upravo Slov.
Naroda. 7877

Krompir

prodaja na drobno in debelo B. Se-
var, Sv. Jakoba trg 4, Ljubljana.

Proda se

dobro ohranjena moška črna suknja in
par ženskih suknjih čevljev. Naslov
pove uprava Slov. Naroda. 7940

Učiteljica

Slovenica, z znanjem italijanskega, nem-
škega in francoskega jezika ter klavirja
se išče. Ponudbe na Stare, Radeče pri
Zidnem mostu. 7944

Stanovanje

liče moški s stalno službo, ki bi ob
prostem času opravljal delo na račun
stanarine. — Ponudbe pod „Prosti čas
7947“ na upravo Slov. Naroda. 7947

Ženitna ponudba.

Sivilja, vdova brez otrok, stara 35 let,
z majhnim premoženjem in čedne znan-
jnosti, želi v svrhu poročitve znanja
z gospodom, starijem od 40—50 let sam-
cem ali vdovcem. Ponudbe pod „Vdova
Sivilja 7941“ na upravo Slov. Naroda.

Železninar

z večletno prakso pri prvovrstnih tver-
kah se sprejme stalno na prvo mesto
pod zelo ugodnimi pogoji. Hrana in
stanovanje se na razpolago. Ponudbe
na upravo Sl. Nar. pod „Železninar 7878“

Proda se

parni stroj s kotli

ca 100 HP, Schulz & Cöbel, kateri se
sedaj se nahaja v obratu, kakor tudi
polnopravni znamke Byni Kay
ogrevalna fabrika, 65 cm premera. Več
pove ing. Oster, Beograd-Celje. 7918

Proda se hiša v Mariboru

v središču mesta na najboljšem prometnem kraju, s takojšnjim stanova-
njem, 2 lokali, kletskim in velikim vrtom. — Prekupci izklju-
čeno. Če resni kupci naj obnejo pisмено pod št. 400/7942“
na upravitelstvo Slov. Naroda.

POSESTVO

v bližini Maribora, krasna lega ob glavni cesti, približno
100 arov, arondirano, lepi vinogradi, njivo, gozd, udob-
no opremljena velika stanovanjska hiša, gospodarska
zgradba s kmetijskim, motor 3 HP, se takoj z vsem lo-
kalnim pridatkom proda. Naslov v upr. Sl. Nar. 7963

Ravnokar došel

svetleči papir (Lichtpapi), negativni in
pozitivni v širokosti 75 in 100 cm. — Priprava se
delja. g. inženirski, stavbenik, družbam in teh-
ničnim zavodom

L. BONAČ — LJUBLJANA, trgovina.

POZOR!

milijonitveni ceni se bo sgradila med Kaduško ge-
opodarsko banko in Hamburgho večja stavba. Interesenti
lokalno naj se ogledajo na Kralja Petra trgu 8, vis. pri-
tilože leve, v svrhu ev. spremembe načrtov.

Stavbišče v Kamniku

ostroma pripravna hiša za večjo obrt
se kupi, če mogoče z vrtom. Resne in
zmerne ponudbe je nasloviti na uprav-
ništvo Slov. Naroda pod „Stavbišče v
Kamniku 7935“.

**Kavalerijska
sablja**

ponikljana, se takoj proda. Naslov pove
uprava Slov. Naroda. 7910

Otroški voziček

bel, se proda. Ogleda se od 4—6 ure
pop. Naslov pove uprav. Sl. Nar. 7951

Mesto hišnice

liče vdova brez otrok, kjer bi tudi lahko
delala pri gospodaru tri ure na dan. —
Karia Kozlovčar, Ljubljana, Mestni
trg št. 11. 7939

Kupujem

starinsko pohištvo kakor omare, stole,
pisalne mize i. t. d. Ponudbe in adreso,
kije se lahko predmeti ogledajo pod
številko „Starina 7916“ na upravo Sl.
Naroda do 1. oktobra. 7916

Proda se kočija

popolnoma nova, polkrita, najboljši ma-
terijal z oljnatimi osovatinami, ravnokar
dovršena, se radi preselite takoj pro-
da. Vpraša se pri: I. MALGAJ, Sp. Š-
ška, Knezova ulica. 7959

Jzvrstne

železostrugarje

(Dreher) išče za trajni nastop tovarna
lesnih izdelkov v Jurklostru. 7931

Išče se

za Beograd pridno in pošteno slovensko
dekletje za vsa hišna dela k slovenski
družini z 2-letnim otrokom. Plača po
pridnosti od 600—800 kron mesečno
s povrnitvijo vseh potnih stroškov. Na-
stop takoj ali najkasneje do 2. oktobra.
Obrniti se pisмено ali osebno na na-
slov: Benedik, Ljubljana, Ilirska ulica
22./III. 7905

ŠOFER-
MEHANIČ

z dobrih spricavali išče službe, pre-
vzame tudi mesto delovodje v garaži, na
zahtevno razpolaga tudi s kavljo. Govor-
i slovensko, nemško, italijansko ter ima
potni list za vso Evropo. Ponudbe pod
„ŠOFER - 7949“ na upravo Sl. Naroda.

BILANCIST

vešč vseh panog knjigovodstva s prakso-
korespondent v krajevnih jezikih želi me-
sta pri denarnem zavodu, obrti (lesna stro-
ka) ali trgovini. Pismente ponudbe pod
„BILANCIST“ na anonimno družbo Al-
ma Company, Ljubljana. 7920

Voz zapravljevec (brek),

konjska oprema prsna za par,

konjska oprema s komati za par,

konjska oprema prsna za samca,

konjske ročke od laka,

konjske vrtice od solne koline,

steklenice različne,

zabele različnih velikosti

odda poceni

KRISTIJAN LESJAK, LJUBLJANA,

Wolfova ulica št. 12

na dvorišču.

7961

A 119/22.

Javna prostovoljna dražba.

Dne 3. oktobra 1922 ob 9. uri dopoldne se prične na
licu mesta v Dolenji vasi javna prostovoljna dražba v zapu-
ščino Antona Kluna v Dolenji vasi št. 77 spadajočih nepremičnin
in sicer:

1. enonadstropna hiša z gospodarskimi poslopiji in obsežnim
vrtom ter štacunska oprava v cenilni vrednosti K 388.285,—

2. gozdne parcele v izmeri 8 ha 98 a 37 m², na katerih je
merkantilnega lesa 782 m³, cenjeno vse skupaj na K 93

Dva valenca

se takoj sprejmeta za čevljarsko obrt pri
g. Josipa Prešeren, Celovška cesta 82,
Siska-Ljubljana. 7899

Sprejmeta se

2 gospodični na stanovanje in hrano.
Naslov pove uprava Slov. Nar. 7900

Rezanje drv

2 motornim obratom.
Naročila prevzema Ludvik Her-
šič na Friskovcu. 7902

Izvrstne mizarje

še za trajni vstop tovarna lesnih iz-
delkov v Jurklostru. 7930

Izvrstne žagarje

(gateriste) išče za trajni vstop tovarna
lesnih izdelkov v Jurklostru. 7929

Sprejemam stare klobuke

velourje i dr. v preoblikanje.
Tudi vsa modistovska dela, svi-
lene klobuke, čepice i. t. d. No-
va naročila točno, okusno in ceno.
J. Stemberger, Dunajska c. 9.

Naznanjam

svojim p. n. naročnikom, da sem se pre-
selil s Poljanske ceste 12 v lastno hišo
v Rešeri št. 11, vhod s Starega trga.

Krojaški modni atelje

Andrej Žnidar.

LOKOMOTIVE

2 novi, 3osni, 50 HP za 600 mm raztečine;
2 rabljeni enakih tip;
3 rabljene 60—80 HP za 760 mm raztečine, 2, 3 in 4osne; dalje
30 novih prekucnikov (Muldenkippenwagen) 1 m³ vsebine, za 600 mm
raztečine; zgrajenih prav močno;
25 rabljenih prekucnikov (Muldenkippenw.), tudi jako močnih, za
1 1/2 m³ vsebine, za 760 mm raztečine;
30 rabljenih naložnikov (Kastenwagen) za 600 mm raztečine, vse-
bina 1 1/2 m³;
2 vagona normalnih železniških tračnic z ogibalščic.
Vse se odda ceno.

Vprašanja pod „Priložnostni kup 7808“ na upravo Slov. Naroda.

POTNIKI V AMERIKO, POZOR!

UNITED-AMERICAN-LINES-INC
prevaža potnike z najnovjšimi brzoparniki preko:
HAMBURGA-SOUTHAMPTONa in CHERBOURGa v NEW YORK.
Vozne listke ter vsa potrebna pojasnila izdaja:

SIMON KMETEC,
zastopnik za Slovenijo,
Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

Javna dražba.

Proda se večja množina lesa na javni dražbi! Na zahtevo g.
Jakoba Starca, graščaka na Hotemežu pri Radečah, se bo vršila
v ponedeljek, dne 2. oktobra t. l. na licu mesta v gozdo-
vih Hotemež pri Radečah, javna dražba sledeče količine in
kakovosti posekanega lesa:

- 370 m³ brzoparnih drogov, dolžine 8-9-10 m, borovih in nekaj
smrekovih, posekanih 1921.
- 219 m³ odrezkov do 4 m in nad 4 m dolžine, smrekovih in
borovih, posekanih 1921.
- 97 m³ jamskega lesa, smreka in bor, posekanega 1921.
- 300 — 400 m³ smrek od 30 — 70 cm debelosti, dolgih 20 —
25 m, posekanih pred 2 mesecema.

Početak dražbe ob 10. dopoldne. Dražbeni pogoji bodo pre-
brani pred začetkom dražbe pri graščini na Hotemežu, kjer je
zbirališče.

Podrobne informacije pri lastniku g. Starcu na Hotemežu in
v notarski pisarni v Radečah. 7794

Pozor!

Pilarna v obratu

edina v Ljubljani, ter poleg stoječa
enonadstropna hiša

z dvema trgovskima lokaloma, pripravna
za vsako obrt v mestu, se iz družinskih
razmer

takoj prodaja.

Vprašati je od 11. — 12. in od 4. — 5. ure. Maršanova c. 8.

Kontoristinja

zmožna slov. in nem. jezika v govoru
in pisavi, se sprejme. Samo pisarne
ponudbe v obeh jezikih na poštni pre-
dal 133. 7933

Bukova drva

kupi vsako množino **Ludvik Her-
šič**, Ljubljana. 7903

Odlijevke iz sivoga lijeva

(Graugussabgüsse)
za sve grane obrta i industrije, prema
nacrtu, kalupu ili uzorcima od najma-
njih do najvećih komada, obrađeno til
sirovo dobavljaju odmah uz umjerene ci-
lene **SMEV, tvornica strojeva,**
Bjelovar. 7934

Praktikant

z majhno prakso se takoj sprejme. Par-
na žaga, Julijska Benečija. Naslov pri
uprav. Slov. Naroda. 7752

Prodajalka

večja nemškega in slovenskega jezika
se sprejme takoj v večjo trgovino z me-
šanin blagom na deželo. Reflektira
se le na dobro, zanesljivo
moč. Naslov pove uprava Slovenskega
Naroda. 7883

Delavnega družabnika

jugoslovenskega podanika, neizajš iz
tekstila s kapitalom Din. 200.000.—
išče Čah v svrhu ustanovitve tovarni-
škega izdelovanja patentovanega blaga
Uspeh zagotovljen. Ponudbe pod „Star
7932“ na upravo Slov. Naroda. 7932

Do 4000 kron

mesечно plačam za lepo stanovanje. —
Ponudbe pod „Inženjer brez otrok 7775“
na upravo Slov. Naroda. 7775

Razno pohištvo

garniture itd. naprodaj pri Jos. Tribuč,
Glince 37. 7844

Prodajalka

manufakturne stroke, izvežbana v pro-
daji, s svojo oskrbo se sprejme za Ljub-
ljano. Nastopi lahko tudi takoj. Služba
je trajna. Pon. pod „Marljivost 7884“
na upravo Slov. Naroda. 7884

Zamenja se stanovanje

s petimi sobami in pritlikinami, z elek-
trično razsvetljavo v Spodnji Šiški, z
enakimi ali vsaj s tremi sobami in pri-
tlikinami v Ljubljani. — Naslov pove
uprava Slov. Naroda. 7871

Sprejme se

perfektna kontoristinja, zmožna samo-
stojne korespondence in knjigovodstva.
Ozira se samo na provizijsno moč.
Oferte poslati na uprav. Slov. Naroda
pod „Perfektna 7800“.

Jšče se izvršien strokovnjak

ki bi lahko samostojno vodil izdelava-
nje verig s stroji, n. pr. strojem za vo-
piganje in stroji za električno varjenje
verig. Mora biti izkušen izdelovalec orodja
ali izdelovalec stanc. Mesto je zagaran-
tirano, ako bo mož odgovarjal sposob-
nosti. Ponudbe s prepisom pripremati na
B. Markičević i dr., kom. dr., Sarajevo 6,
Babica 9. 7679

Električni stroji proizvod A E G

Električni števci proizvod A E G

žarnice Tungram, vse elektro-
tehnične potrebščine v zalogi po
ugodnih cenah. Elektrotehnična
tvrdka **Karol Florjančič,**
Celje. Proračuni brezplačno. 6044

ŽELEZNICE

za gospod. industrijo, gozdo-
darstvo, opokarano, ogrejni-
ke, gradbeni in industrijski
na področju dobavljiva

Akr. društvo za sahratane in želez-
nične potrebe
Beograd, Zagreb, Sarajevo, Subotica,
— LUBJANA, Sotočna 61. —

Zaradi preselitve je v
Dobropoljah, Podgorica št. 6,
na prodaj

lepo posestvo

v zelo ugodni legi in dobro urejeno.
Obsega okrog 25 orolov. Polovica je
dobrega gozda, smrekovega in bukove-
ga, ležečega ob cesti oziroma dobri
poti, odkoder se les s primeroma maj-
hnimi stroški spravi na železnico. Dru-
go so travniki in njive. Vse je dobro
obdelano in zagojeno. Vrt je zasajen
in ograjen z mrežo. Travniki so zasaj-
eni z drevjem. Hiša (vila), solidno zi-
dana pred 20 leti, ima 6 sob poleg dru-
gih prostorov. Svinjaki in hlev je zida-
no kasneje. Tudi vodnjak je pri hiši.
Na željo dobi kupec tudi pramčino:
krave, prešice, vozova, poljsko orodje,
mivo in dr., da takoj nadalje obratuje.
Gospodarstvo je urejeno za mlekarstvo
s prečiščevalno. Kdor hoče svoj do-
nos varno naložiti in ohraniti
ter imeti poleg tega zdravo
in udobno stanovanje, naj se
oglas pri lastniku v Dobropoljah. 7507

PILOT D.D.

Za GRADJEVNO INDUSTRIJO
Poslovalnica Gajeva 59 Telefon 7—11
Pravi NATSCHEKOV

Eternit

Gradbeni material i opeka, cement,
vapno, trtina, daske, željezo, krovna
ljepena, drvoceмент, katran, karbolineum

Keramične ploče

za oblaganje zidova i podova, peči obli-
ne i umjetne

Ciljevi iz kamenštine

u svim dimenzijama i fasonama, namot-
na opeka i brašno

Gipsove ploče

5 i 8 cm, stakatur i alabaster gips

Sanitarni uređaji

Stavbene parcele

v najlepši legi ima na prodaj Jos.
Tribuč na Glincah 37. 7843

Med. univ.

dr. RUDOLF ZALETEL
se preseli dne 25. t. m. v Šelen-
burgovo ulico 6, I. nadst. desno.
ter bo začel redno ordinirati vsak dan
od 9.—11. dop. in od 2.—4. pop. 7891

Trčan med

cvetlični, čist vosek, jamčeno pristno
in zdravo blago, večje množine ima v
zalogi **Čehelarska podružnica**
v Crni pri Prevalah. 7671

Schostlikarska

n. plesarska dela prevzema po naj-
nižjih cenah **M. Mihelič**, Ljubljana.
Sp. Šiška, Jernejeva cesta 35, nasproti
cerkve. 7657

Trstje

(Štukature za stro-
pe izdelujem z naj-
modernimi stroji in
iz najboljšega materiala ter dobavljam
v vsaki množini po najnižji ceni.

Jos. R. Puh,
Ljubljana, Gradiska ulica 22
TELEFON ST. 513. 5865

Diojačino

n. pr. srna, zajca, fazane, jerebice, divje
raca, sloke itd. v vsakem času po naj-
boljših cenah kupuja E. VAJDA, vele-
trgovina z divjadi in peruti, Ča-
kovec, Madlmarje. Brzoprij naslov
Vajpa Čakovec, Interurb. tel. 59.

G. F. Juršček
uglaševalec glasovijev
v Ljubljani
Woltova 12.

izvršujem uglaševanja ter popravila gla-
sovijev in harmonijev specijalno strokov-
no, točno in ceno.

Prava turška električno pražena in mlet

kava

zajamčeno popolnoma čista in odliko-
vana 2. leta kolajno, se dobi vsak dan
sveža najceneje samo pri tvrdki **Jovo**
R. Jovanović, Tuzla (Bosna). Raz-
pošiljamo v poštnih zavetih od 5 kg
naprej po povzetju. 3048

Anton Steiner

mestni tesarski mojster
v Ljubljani

prevzema vsakovrstna tesarska dela,
kakor strešne stole, kupole, stolpe, mo-
stove, vrtno utice itd. Parna žaga z
vsemi stroji za obdelovanje lesa. 4796

Modele čevljev

v celih serijah iz lepence, po modernih
končnih oblikah ali ameriških obli-
kah izrezane, dobavljajo za tovarne obu-
vala in čevljarje. Apartne, elegantne
oblike. Velikanska izbira novitet za
vsako serijo.

Zgornje dele

izdelujem iz od naročnika mi doposla-
nega materiala, prvovrstno, hitro in po
ceni. Posebna delazmožnost v monta-
ranju zgornjih delov za

Tovarne obuvala

Nakup, reparatura in prodaja

Cevljarskih strojev

zahtevajte propekte od **RALPH. F.**
RICHTER, Subotica VI.

Poučevanje

v vseh strokah, moderne, mehnične
izdelave obuvala. Zahtevajte propekte.

Motorno kolo

s priklonimi vozom za dve osebi, na dve prestavi
in s praznim tekom (Leerlauf), se radi pomsnjkanja
prostora ceno proda. Ogleda se lahko pri Fran-
Florjantič, Ljubljana, Šelenburgova ul.

MARASKINO MORPURGO

Čačica tega delikatnega likerja je nepopisen ušlekt!

Priporočamo:

COGNAC DALMATIA MEDICINAL in druge izbrane
likere, žganja, ekstrakte in sirupe.

PRVA ODUKOVANA DALMATINSKA PARNA
DESTILACIJA

V. MORPURGO, SPLIT

Zastopnik: **Adolf Kordin, Ljubljana, Beethovnova 9.**

Prodaja nekretnina

u najprometnijoj ulici Zagreba sastojće se: Jedna velika prizemna
kuća na ulicu (43 mtr. fronte), u dvorištu 2 novogradnje sa sta-
novima, dva velika dvorišta, velika bašča, elektrika uvedena,
tramway pred kućom. Cijela površina zajedno ča. 4200 č. mtr.
Vilo prikladan objekt i na najboljoj poziciji za veletrgovinu
gradjevnoga materijala, drva, žitarica, sijena itd. Nosi Din 175.000.—
godišnje najamnine. Cijelome objektu Din 875.000.—. Poblize u
poslovnici kod vlasnika!

JOSIP PREBIL, ZAGREB, Nikolićeva pl. 10.

BRAĆA VIDAKOVIĆ
ZAGREB
ULICA 40
TELEFON 1234-1235
POSLOVNA 1234-1235
POSLOVNA 1234-1235

Št. 19.622.
ref. IX.

Razpis.

Vsled sklepa občinskega sveta se javno razpisujejo stavbi-
ska, tesarska, mizararska in vsa druga obrtniška dela in
dobavo

za zgradbo 2. mestne uradnice hiše na Prulah na stavišču ob mestni šoli

Nacrti, proračuni, splošni in podrobni stavbni pogoji so na
ogled v mestnem stavbnem uradu, Lingarjeva ulica št. 2, v na-
vadnih uradnih urah od 8. — 14. ure.

V ponudbah je pri vsaki postavki navesti enotne cene za
delo z dobavo materiala vred, in na podlagi teh je izračunati
končno vsoto.

Pravilno sestavljene in kolkovane ponudbe je vložiti v za-
pečatenem ovoju pri imenovanem uradu najpozneje do

26. septembra 1922 opoldne.

Pontudbi je priložiti potrdilo mestne blagajne, da je ponudnik
vložil predpisani 5% vadij. Zakasnele ali nepravilno sestavljene ali
nepopolne ponudbe so neveljavne.

Z delom bode pričeti takoj po oddaji, in ima zgradba biti
do konca leta pod streho, popolnoma vporabna pa do meseca
novembra l. 1923.

Mestni magistrat Ljubljanski,

dne 15. septembra 1922.

Industrijalci.

Hidrocentrala d. d. „Zeleni Vir“ v Skradu na
željezničkoj pruzi Zagreb—Sušak

imade raspoloživih 500 HP

koje želi dati Industrijiama u zakup. Radničko pitanje povoljno
zemljišta za Industriju nalaze se u samome mjestu. Sve
poblize upute kod uprave d. d. „Zeleni Vir“ v Skradu.

„VOLTA“ tovarna žarnic v Mariboru, Koroška cesta št. 27

Izdeluje vrhunske žarnice s kovinske nitje v vseh vrstah in oblikah ob najnižji ceni in najboljši, vsake tuje konkurence zmožni kakovosti. V kavarni Union, ki jo razsvetljujejo žarnice „Volta“ se lahko vsake prepriča o prvevrstni kakovosti žarnic „Volta“.

PORTLAND CEMENT

Velikotirni proizvod, samo na vagone pri št. R. FOREMPONER
I DRUG, BAKAR. — DOBAVA TOČNA.
Proizvajatelj: Foremponer. Telefon br. 14.

Prvovrsten pšenični zдроб, valjan ješprenjček
prodaja **NAKUPOVALNA ZADRUGA**, Dunajska c. 33.
Isotam se kupuje po najvišji dnevni ceni
ajda, proso in krompir.

Cie. Gle. Transatlantique

Francoska linija.

Najkrajša in najudobnejša vožnja v Ameriko.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
Slavenska banka d. d. v Zagrebu.

VOZNE LISTKE in tozadevna pojma
nila za to progo daje

Ivan Kraker, zastopnik
Ljubljana, Kolodvorska ulica 41. 3800

„SLOGRAD“

slovenska gradbena in industrijska d. d.

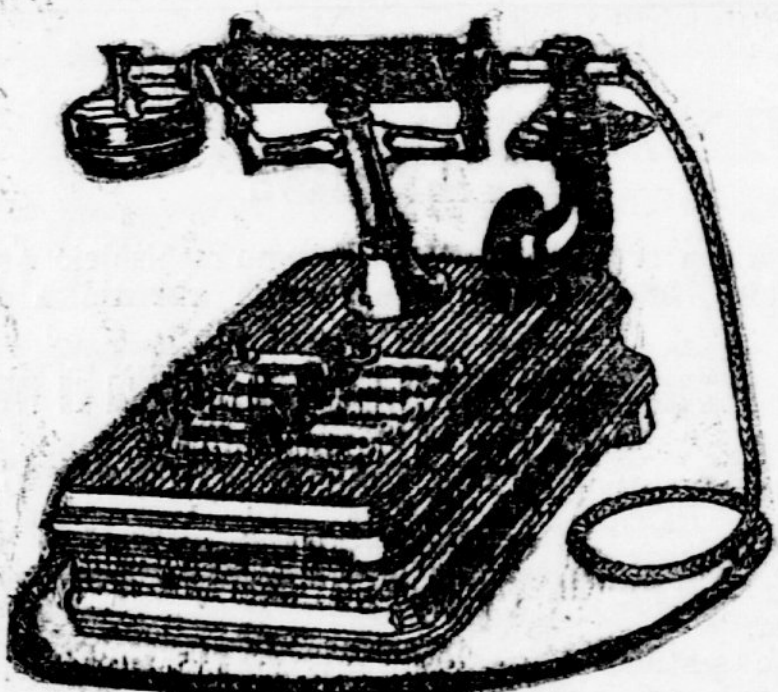
Takoči račun pri Slovenski eskomptni banki v
Ljubljani. — Telefon Interurban 180. — Tehnična
pisarna v tovarni Kerčič, Sp. Šmka, Ljubljana.

Izvršuje:

stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske
zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije. Vse vrste
vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj.
Specializacija: železobetonske cevi za vodne naprave in
vodovode.

Zastopa:

Dr. ing. Dr. m. b. Empergerja za izvrševanje konstrukcij iz
armiranega betona z litoželeznimi vložki za visoko tlačne
napetosti (lahor pri skladiščih, „silo“ mostovih in podobno).
Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov.

Vse vrste **telefonskih** **brzojavnih** aparatov
in posredni za hišo in javno uporabo, kompletne tele-
fonske centrale
„Tungsram“, Telefon št. 14-65.

Jrstice za strope

izdeluje in prodaja na debelo in drobno
po najnižjih cenah. Pri večjih množinah
znamenit popust. — **ANTON STEINER**
Ljubljana, Jeranova ulica 18, Trnovo.
2126

Parketne desice iz slavonske-
ga hrasta
strojno lepenke, lesni cement
dobavljam v vsaki množini najceneje.
I. Jugoslovanska tvornica bakula
Jos. R. Puh, Ljubljana,
Gradaška ulica 22. Telef. 513.

Prva jugoslov. barvarnica,
krmarstvo in strojarstvo
P. Semko, Ljubljana, Gillice 230
Je otvorila delavnico in prodajalno v
Križevniški ul. 7.

ŽIMA

Zimo za žimice vsake vrste izdeluje
in prodaja trdka **Lewro Ječetova**
v Ljubljani, Vozarjeva ulica, Strazišče,
Kranj. Vozarjeva ulica, poštarske pro-
sto. Kupim ščetine, kožo diako, grivo,
goveje in konjske repe. 5775

Teod. Korn, Ljubljana

Poljenska cesta št. 8.
Krovec, stebelni, galanterijski in okrasni krep
in izdelave vodovodov.
Naprava streševcev. Popravljanje in klesanje naprav
Izdelovanje posod iz pločevine za fir-
me, barvo, lak in med vsake velikosti
kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

Perutrin

vsakovrstno, živo ali na francoski način
kiano in čičeno, nudi trdika
Kmet & Lubina,
Ljubljana V. S. Slovenska c. 290.
Sveža jajca vedno v zalogi.
Ugodno za letovišča in hotela. 4698

Jrgovina z železnino

„pri Zlati lopati“
Eriavac & Turk
(prej Hammersehmidt)
Ljubljana, Valvazorjev trg 7
nasproti križevniški cerkvi.
Zaloga cementa in keramika.

Avtomobile

kolesa, motorje
pnevmatiko vseh vrst
olie - bencin
in druge potrebščine ima vedno v zalogi
F. Florjančič
Ljubljana.

Klaviere

ugledne in popravljene
solidne in točne
ter gre tudi na
deležo.
Feliks Povše Ljubljana
Tržaška c. 43

L. Mikuš
Ljubljana, Mostni trg št. 15.
Priporoča svojo zalogo
deležnikov in solčnikov
ter sprejemalnih palir
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Najstarejša slovenska
pleskarska in ličarska
delavnica
IVAN BRIOELJ, Dunajska c. 19
se priporoča. Izvršitev točna, cene
zmerne. 1001

SVILA
modni nakit, vse potrebščine
za šivilje in krojače
najceneje pri:
A. ŠINKOVIC nasl.
K. Soss
Ljubljana, Mostni trg 19.

Velika zaloga klobukov in slam-
nikov se dobi pri

Franc Cerar

tovarnar v Slabu podla Domale
Prevzemajo se tudi stari klobuki
in slavniki v popravilo pri Ko-
vačevič i Tršan v Ljubljani, Pre-
šernova ulica št. 5.
Sprejemanje v sredo.
Zaloga v Celju Gosposka ul. 4

ADRIA TEN

NAJBOLJI
DOBI SE
POVSOD
GLAVNA
ZALOGA
F. ŠIBENIK-LJUBLJANA

Med dobrim najboljšim!

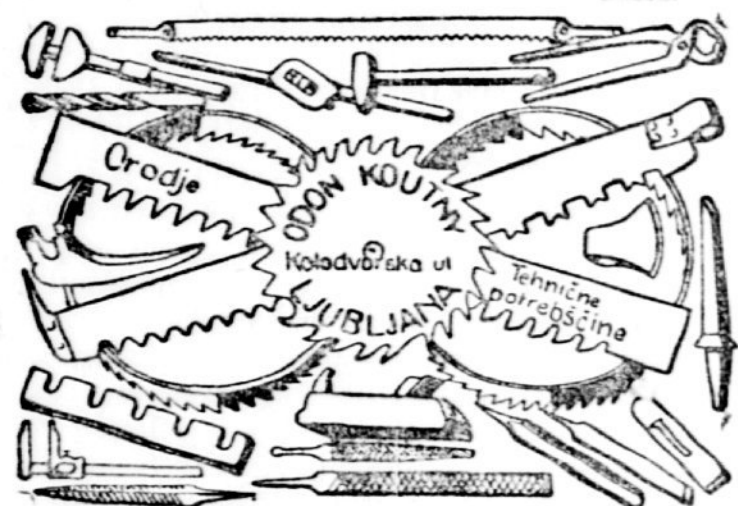
PFAFF **PUCH** **DUNLOP**
živatni stroji
za rednino in obrt
vozna kolesa
in posamezni deli
plašči in cevi
ter drugi predmeti
najceneje pri tvrdki **IGN. VOK**, Ljubljana, Sedna ul. 7.

Modni salon Marija Götzl, Ljubljana,

Židovska ulica št. 8 in 7.

Damski klobuki vseh vrst.
— Modeli zadnje novosti. —
— Največja izbira. —

Gradbeno podjetje
ing. Dukić & drug
Ljubljana, Bokeričeva ulica št. 20.
se priporoča za vsa v to stroho spadajoča dela.

Največji davki

katere plačate Vam nastanejo, ako ne pla-
date na to, kje nakupujete, izgubite
denar in imate poleg tega večkrat še sitnosti.
Poskusite enkrat z ilustriranim katalogom tvrdke
H. Suttner, (imetnik **Henri Mafre**), Ljubljana
št. 3. Ta Vam svetuje resnično dobre ure, specialne
znamke „IKO“ iz lastne tvornice v Švici, kakor tudi
druge, dobre žepne ure, zapestnice, svetilne in stenske
ure, veržice, prstane, zaplestnice, uhane, namizno or-
odje, krstna in birmaska darila ter vsa druga zlatnina in
srebrnina. Pa tudi porabne predmete kakor: škarje,
nože, britve, lasestrižne in brivske stroje, stekloreze,
doze za tobak, svačice in smotke, nažigalce in denar-
nice kupite dobro in ceno pri tvrdki!

H. SUTTNER, (imetnik **Henri Mafre**), Ljubljana št. 3.

„SINTA“

splošna industrijska in trgovska družba z o. z.
LJUBLJANA, Miklošičeva c. 15

debelija iz skladišča ali tovarne:

Gospodarske stroje in razno orodje, stroje in druge po-
trebščine za mehanizacijo.
Kostice, betonsko železo, lito celi, žice, strojno lepenko.
Vse vrste železa, pločevine, železov.
Različna orodja, okose za zgradbo ter razne lične in
kemijske potrebščine.
Motorje vseh vrst za pogon z benzinsko, surovim oljem
in paro.

Cele naprave za izdelovanje plina in briketov.
Travnice, ogibe, vozeve in vse druge potrebščine tuda-
strijah železnice.
Cevi za vodovode in plin ter vse zadržne armature.

Najugodnejša nabavna prilika za trgovce
in industrije po tvorniški ceni.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Ustanovljena 1900.
Delniška glavica in rezervni
zaklad cca K 150.000.000.—.

Čekovni račun: št.
10.509.
Brzojavni naslov:
Banka Ljubljana.
Tel. št. 261 in 413.

Se priporoča za
vse v bančno
stroko spadajoče
posle.

Obreštuje
vloge naj-
ugodnejše.

Prodaja
srečke raz-
redne lote-
rije.

Podružnice:
Brezica, Celje, Gorica, Kranj, Mari-
bor, Metković, Novi sad, Ptuj, Sara-
jevo, Split, Trst.